ई-स्कॉलरशीप-भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती व शिक्षण शुल्क परीक्षा शुल्क प्रदाने योजना - रकमा बँकेमार्फत अदा करणे.

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : ईबीसी-२००९/प्र.क्र.१२२/मावक-३

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : २० जुलै, २०१०

संदर्भ :-१) शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक: ईबीसी-२००३/प्र.क्र.३०१/मावक-२,दिनांक १.११.२००३

२) शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक : ईबीसी-२००९/प्र.क्र.१२२/मावक-३, दि.११ जानेवारी, २०१०

प्रस्तावना :- भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजना ही सन १९५९-६० पासून राज्य शासनाकडे केंद्र शासनाकडून हस्तांतरीत करण्यात आलेली आहे. या योजनेखाली अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रमानुसार केंद्र शासनाने विहित केलेल्या दरानुसार निर्वाह भत्ता अदा केल्या जातो. या बरोबरच शिक्षण फी, परीक्षा फी व कनिष्ठ महाविद्यालये/ महाविद्यालयांची देय असलेली फी ची प्रतिपूर्ती केली जाते. त्याचप्रमाणे शिक्षण शुल्क समितीने निर्धारित केलेल्या दराने व्यावसायिक अभ्यासक्रमांमध्ये प्रवेश घेतलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण फी व परिक्षा फी ची प्रतिपूर्ती केली जाते. याबाबतची कार्यपध्दती संदर्भाधिन शासन निर्णय दिनांक १.११.२००३ अन्वये विहीत करण्यात आली आहे.

सामाजिक न्याय विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती व शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क या योजनेची रक्कम मनुष्यबळाचा वापर करून अदा केली जात असल्याने त्यामध्ये कालापव्यय व अचूकता नसल्याने या योजनेचे संगणकीकरण करून रकमा राष्ट्रीयकृत बँकेमार्फत अदा करण्याबाबतचा धोरणात्मक निर्णय शासनाने घेतला आहे. त्यानुसार सन २०१०-११ या शैक्षणिक वर्षापासून विद्यार्थ्यांना देण्यात येणारी शिष्यवृत्तीची रक्कम विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात तसेच, महाविद्यालयांना देय ठरणारी शिक्षण फी ची रक्कम परस्पर महाविद्यालयांच्या खात्यात जमा करण्यात येणार आहे. याकरिता सर्व विद्यार्थी व महाविद्यालयांनी दि.३०.६.२०१० पर्यंत कोअर बँकींग सुविधा उपलब्ध आहे अशा राष्ट्रीयकृत बँकेमध्ये खाते उघडण्याच्या सूचना शासन निर्णय दिनांक ११.१.२०१० अन्वये दिलेल्या आहेत. सन २०१०-११ या शैक्षणिक वर्षापासून विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकाऱ्यांनी महाविद्यालये व विद्यार्थ्यांना देय ठरणाऱ्या रकमेचे वाटप ECS/CBS च्या माध्यमातून करावयाचे आहे. याकरिता जिल्ह्यातील विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांनी प्राधिकृत केलेल्या ज्या राष्ट्रीयकृत बँकेमध्ये विद्यार्थी व महाविद्यालयांची खाती आहेत त्या राष्ट्रीयकृत बँकेमध्ये संबंधीत जिल्ह्याचे विशेष जिल्हा

Scanned by CamScanner

समाज कल्याण अधिकारी यांनी देखील खाती उघडणे आवश्यक आहे. सदर खाती उघडण्यास परवानगी देण्याबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजना व शिक्षण फी, परीक्षा फी योजनेचे वितरण करण्यासाठी संगणकप्रणाली विकसीत करण्यात येत आहे. सन २०१०-११ या शैक्षणिक वर्षापासून विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीची रक्कम व महाविद्यालयांना देय ठरणाऱ्या शिक्षण फी च्या रकमेचे वाटप ECS/CBS च्या माध्यमातून करण्यासाठी सर्व विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांनी त्यांच्या जिल्ह्यातील ज्या राष्ट्रीयकृत बँकेत कोअर बँकींग सुविधा उपलब्ध आहे अशा प्राधिकृत केलेल्या बँकेत त्यांची खाती उघडण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

२. संदर्भाधिन शासन निर्णय दिनांक ११.१.२०१० मधील सूचनांनुसार महाविद्यालयांना चेकने रकमा वितरीत करण्याचे बंद करण्यात आले आहे व सर्व रकमा महाविद्यालयांच्या तसेच विद्यार्थ्यांच्या खात्यावर वर्ग केल्या जाणार आहेत. विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी संबंधीत जिल्ह्यात ज्या राष्ट्रीयकृत बँकांना प्राधिकृत करतील अशा बँकामध्ये महाविद्यालय व विद्यार्थी खाते उघडतील अशा प्राधिकृत बँकांमध्ये विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांचे खाते नसल्यास RTGS (Real Time Gross Settlement) मार्फत रकमा वर्ग करण्यास तांत्रिक अडचण निर्माण होऊ शकते. फक्त याच तांत्रिक कारणासाठी संबंधीत राष्ट्रीयकृत बँकेत विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांना देखील खाते उघडण्यास परवानगी देण्यात येत आहे.

३. कोषागारातून प्राप्त धनादेश विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांचे खात्यात जमा झाल्यावर, त्या खात्यातून रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाने घालून दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे RTGS (Real Time Gross Settlement) मार्फत इतर प्राधिकृत केलेल्या राष्ट्रीयकृत बँकातील खात्यांमध्ये रकमा हस्तांतरीत कराव्यात.

४. सदर बँक खात्यातून महाविद्यालयांच्या व विद्यार्थ्यांच्या खात्यावर ECS/CBS च्या माध्यमातून रकमा वर्ग करण्याची कार्यवाही संबंधीत बँक करेल याची खातरजमा विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांनी करावी.

५. सदर तांत्रिक कारणासाठी उघडण्यात आलेल्या बँक खात्यातून विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांना कोणत्याही स्वरूपाच्या रोख रकमा काढता येणार नाहीत तसेच, कोणत्याही प्रकारचे चेकबुक बँकेमार्फत घेतले जाणार नाही या अटीवर सदर खाती उघडण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

६. सन २०१०-११ या शैक्षणिक वर्षापासून संदर्भाधिन शासन निर्णय दिनांक ११.१.२०१० मधील मार्गदर्शक सूचनांनुसार सर्व विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांनी कार्यवाही करावी.

७. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १६५/१०/कोषा/प्र.५, दिनांक १६.७.२०१० अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. संचालक माहिती व जनसंपर्क संचालनालय यांनी या शासन निर्णयास व्यापक प्रमाणावर प्रसिध्दी द्यावी.

Scanned by CamScanner

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करुन देण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०१००७२०१४१५३१००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सतीश म. गवई)
प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.राज्यपालांचे सचिव
मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव
मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव
मा.मंत्री, सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव
मा.राज्यमंत्री, सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव
मा. राज्यमंत्री, वि.जा.भ.ज. यांचे खाजगी सचिव
मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
प्रधान सचिव, वित्त विभाग
प्रधान सचिव, नियोजन विभाग
प्रधान सचिव, माहिती व तंत्रज्ञान
प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग
प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग
प्रधान सचिव, कृषी व पदुम विभाग
सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग
संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
संचालक, कृषी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई यांना प्रसिध्दीसाठी
संचालक, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व विभागीय समाज कल्याण अधिकारी
सर्व विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी
सर्व समाज कल्याण अधिकारी, (गट-अ), जिल्हा परिषद
सर्व विभागीय शिक्षण उप संचालक
सर्व शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक)
महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२, (लेखापरीक्षा/लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर
अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
निवड नस्ती (मावक-३)

D:\Sweety\GR\Mavak-3/18

Scanned by CamScanner

Merger DEMO : Purchase from www.A-PDF.com to remove the watermark

(5)

Revised Scheme for award of free-studentship Examination fees and pre-matric scholarships to the SC/ST Vimukta Jatis/and Nomadic Tribes students.

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

Education, Sports and Social Welfare Department

Resolution No. EBC. 1068/83567-J, Sachivalaya Annexe, Bombay-32, dated 24th December 1970

Read.—Government Resolution, Education and Social Welfare Department, No. BCP 1059-E, dated 21st January 1960.

Government Resolution, Education and Social Welfare Department, No. EBC. 1066/54787-J, dated 29th August 1966.

Resolution.—The question regarding revision of pattern of the scheme for award of free-studentship, examination fees and payment of pre-matric scholarships to the Scheduled Castes (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside specified areas), Vimukta Jatis, and Nomadic Tribes students sanctioned under Government Resolution, Education and Social Welfare Department, No. BCP. 1059-E, dated 21st January 1960, and Government Resolution, Education and Social Welfare Department, No. EBC-1066/54787-J, dated 29th August 1966, was considered by the Committee appointed under Government Resolution, Education and Social Welfare Department, No. EBC-[illegible], dated 7th June 1967, to review these concessions. The Committee's Recommendations were considered by Government at length.

2. *Revised Rules for Grant of Free-studentship and Examination Fees.*—After careful consideration, Government is pleased to sanction the accompanying Revised Rules for grant of free-studentship (Appendix 'A') and Examination fee (Appendix B) to the students belonging to Scheduled Castes (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside the specified areas) declared under the Constitution (SC) Order, 1950 and The Constitution (ST) Order, 1950, so far as it relates to Maharashtra State, Vimukta Jatis and Nomadic Tribes which are declared as such by the State Government, studying in Educational Institutions and who or whose parents or guardians are ordinarily residents of Maharashtra State. The term 'ordinary residence' means those who are staying in Maharashtra for the period of 5 years. Consequently students from outside the State who join institution in the State temporarily with the object of completing their studies will not be eligible for these concessions.

3. *Revised Sets of Scholarships and Rules for sanctioning these Scholarships in Schools.*—After utilising the provision made in the budget for meeting the expenditure towards grant of the above concessions of free-studentships and examination fees, the available funds should be utilised for grant of scholarships to the above category of students reading in Primary, Middle, Secondary Schools and Technical High Schools. The break up of the expenditure under the scheme of grant of free-studentships, Examination fees and Scholarships during 1968-69 was as follows :—

Expenditure

Provision	Free-studentships	Examination fees	Scholarships	Total Expenditure
Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
29,00,000	16,57,000	4,80,300	7,85,000	29,23,300

The information collected from the Social Welfare Officers revealed that the scholarships were awarded in some of the districts as they had sufficient allotment, while other Districts could get funds only to the extent of grant of free-studentships and examination fees and hence student of the above category could not be granted scholarships. Since the expenditure of Rs. 7,85,000 is being incurred on grant of scholarships, it is possible to distribute this amount and to fix the sets of scholarships to the above category of students studying in primary, middle, secondary schools and technical high schools in all the districts, based on student population so that the scholarships are equitably distributed in [illegible] during 1968-69. On the basis of the expenditure of Rs. 7,85,000 incurred on grant of scholarships to the above category of students during 1970-71 as indicated in Appendix "E". Government is pleased to sanction the sets of scholarships to the above category of students [illegible] in the last column of Appendix "E" at the disposal of the concerned Social Welfare Officers every year.

[illegible]

(2)

4. The value of these scholarships and the category of the students to whom they should be awarded are given below.

Primary School			For Scheduled Tribes, Vimukta Jatis and Nomadic Tribes which are declared as such by State Government.
Standards I and II	..	Rs. 2 per month.	
Standard III and IV	..	Rs. 3 per month.	
Middle School Standard V, VI, VII	..	Rs. 6 per Month.	For Scheduled Castes (including Nav-Budhas) Scheduled Tribes (including those outside specified areas).
High School Standard VIII, IX, X and XI		Rs. 10 per month.	Vimukta Jatis and Nomadic Tribes which are declared as such by State Government.
Tech. High School Standard VIII and IX	..	Rs. 30 per month.	
Tech. High School Standard X and XI		Rs. 40 per month.	

5. *How the Scholarship is to be awarded.* (a) Standard I to IV.—(i) From 1970-71, the Social Welfare Officers should invite applications through the Heads of institutions and sanction scholarships every year on merit-cum-means to students in Standard I to IV as per recommendations of the Heads of Institutions.—(ii) Government is pleased to sanction accompanying rules for the award of Primary Schools Scholarships (Appendix 'F').

(b) Standard V to XI during 1970-71.—The Social Welfare Officers should invite applications through the Heads of Institutions and sanction scholarships on merit-cum-means to students in Standard V to XI as per recommendations of the Heads of Institutions. The Scholarships once awarded to students in Standard V and above may continue till they complete the middle school course i.e. Standard VII. Similarly, the scholarship awarded to students in Standard VIII and above, may continue till they complete their High School career, i.e. pass the S.S.C. Examination. The terms and conditions of tenure of these scholarships are as indicated in paragraphs 10 and 11 of the accompanying rules for the award of these scholarships (Appendix 'C' and Appendix 'D'.)

6. *Award of Scholarships to students who pass the Middle and High School Scholarship Examination in Standard V to XI from 1971.*—(a) The Director of Publicity should be requested to issue a *Press Note* that all Scheduled Castes (including Nav-Budhas) and Scheduled Tribes (including those outside specified areas), Vimukta Jatis and Nomadic Tribes students reading in Std. IV and Std. VII should appear for Middle/High School Scholarships examination conducted by the Director of Education from 1970 onwards every year and that these scholarships will be awarded to those students of the above category who pass the Middle and High School scholarship examination in order of merit i.e. marks obtained in the examination. The Heads of the Institutions should bring to the notice of all the students of the above category about these examinations and get the names of students of the above category appearing for the above examinations and obtain the required number of forms from the President of the Examination Committee and supply these to the students and see that applications are sent in time.

(b) The Scheduled Castes (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside specified areas), Vimukta Jatis and Nomadic Tribes students who get the scholarships on merit out of the sets of scholarships provided by State Government from the Education Department funds for each district will be awarded scholarships by the Director of Education, Poona from provision made by the Education Department as per rules sanctioned in Government Resolution, Education Department, No. SSG-1353, dated 2nd April 1954.

(c) The Director of Education, Poona, should furnish to the Director of Social Welfare, a list of those Scheduled Castes (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside specified areas) Vimukta Jatis and Nomadic Tribes students who pass the above examinations by securing at least 45 per cent marks but could not secure merit scholarships out of the sets sanctioned by the Director of Education, Poona. This list should indicate the names of students who passed the examination, their district and Taluka places where they are studying, marks obtained by them in the examination and the list should be arranged district-wise in order of merit i.e. marks obtained by these students in the above examination.

(d) The Director of Social Welfare, Poona, should then send these district-wise lists to the Social Welfare Officers of the District sanctioning scholarships to students of the above category as per sets allotted to the district and place the required budget allotment at the disposal of the Social Welfare Officers.

(e) The Social Welfare Officers should then notify the sanction in the local newspapers and also communicate the sanction to the students concerned requesting them to report to him their permanent address, the name of the school they have joined and in what standard. On receipt of the details, the Social Welfare Officers should communicate the sanction to the Head of the School concerned.

(f) If the scholarship falls vacant for some reason or the other e.g. the student does not join the School etc., the Head of the Institution should inform the Social Welfare Officer concerned who should sanction scholarship to the next student in order of merit.

(g) If in one district there is not sufficient number of students who have passed the said examination and in another district there are more [illegible] passed the said examination, the Director [illegible] Poona, can divert these sets to the other district and report the action taken by him accordingly to Government.

(h) As far as possible the Head of the School should make payment of scholarship in kind e.g. books, slates, books, compass-box, uniform and other Training material and should keep proper account of the material supplied studentwise. After deducting the cost of training material given to the students, the balance amount of scholarship should be paid to the student in the manner indicated in the rules for payment of these scholarships [illegible]

Scanned by CamScanner

7. Government is pleased to sanction the accompanying rules for the award of Middle School scholarships (Appendix "C") and High School Scholarships (Appendix "D").

8. The expenditure on this account should be debited to the budget head "39-Misc-Social and Developmental Organisations—D-other Misc-Organisations-Schemes in the Five-Year Plan-D-X (*i*)-Backward Class Welfare etc." and met from the provision made thereunder.

9. This resolution issues with the concurrence of the Finance Department *vide* its unofficial Reference No. 24740 1795-II, dated the 18th August 1870.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

R. G. SALVI,
Secretary to Government.

To

The Director of Social Welfare, Maharashtra State, Poona (with 500 spare copies).
The Director of Education, Maharashtra State, Poona (with 500 spare copies).
The Director of Technical Education, Bombay (with 500 spare copies).
The Director of Arts, Bombay,
The Divisional Social Welfare Officer, Bombay/Nagpur/Poona/Aurangabad.
All Collectors.
The Chief Executive Officers of all Zilla Parishads.
The Social Welfare Officers of all Zilla Parishads.
The Social Welfare Officer, Greater Bombay, Bombay.
The Accountant General, Maharashtra, Bombay.
The Senior Deputy Accountant General, Maharashtra, Nagpur.
The Pay and Accounts Officer, Bombay.
The Resident Audit Officer, Bombay.
The Examiner, Local Fund Accounts, Bombay.
All Departments of the Secretariat.
All Heads of Departments under the Serveral Departments of Secretariat.
All Branches in the Education and Social Welfare Department.
The Finance Department (Br.) II).
The Director of Publicity, Bombay (with a request to issue a suitable Press-Note).

No. of 197 .

Copy forwarded for information and guidance to—

Scanned by CamScanner

(5)

Accompaniments to Government Resolution, Education, Sports and Social Welfare Department, No. [illegible] 85567-J, dated 24th December 1957.

(A) RULES FOR AWARD OF FREESTUDENTSHIPS AND EXAMINATION FEES TO SCHEDULED [illegible] SCHEDULED TRIBES, VIMUKTA JATIS AND NOMADIC TRIBES STUDENTS

APPENDIX "A"

A. Freestudentships.

1. *Freestudentship.*—Freestudentship covers (1) Tuition fees (including tutorial fees), (2) Laboratory [illegible] (3) Admission fee, (4) Gymkhana fees, (5) Term fee, (6) Library fees.

2. *Who are eligible for freestudentships.*—All children of Scheduled Castes (including Neo-Buddhists), Scheduled Tribes (including those outside specified areas) declared under the Constitution (SC) Order, 1950, and the Constitution (ST) Order, 1950, so far as it relates to Maharashtra State, Vimukta Jatis and Nomadic Tribes which are declared as such by the State Government, and whose parents or guardians are ordinary residents of Maharashtra, irrespective of age and income, are eligible for this freestudentship at all stages of education and in all types of recognised institution, except in courses of [illegible] nature such as Motor Driving and of short term duration, such as short-hand and type-writing, where tuition is only for three hours or less per day and also for courses for which there is no minimum educational qualification for admission. Full-time Tailoring course recognised by the Director of Technical Education should be held eligible for freestudentship.

The term "ordinary residence" means those who are staying in Maharashtra State for a period of [illegible] years. Consequently students from outside this State, who join educational institutions in this State, temporarily, with the object of completing their studies, are *not eligible* for award of freestudentship.

3. *Application for freestudentship.*—No student of the above category is required to make an application for award of freestudentship to any authority. The Head of the Institution shall forward detailed information about such student in a form prescribed to the authority sanctioning this concession of freestudentship (i.e. Social Welfare Officer of the concerned District).

4. *Fees not to be charged.*—(i) Fees shall not be charged in any Government and non-Government institution from any pupil eligible for studentship under these rules.

(ii) Non-Government institutions shall be paid a grant-in-aid equal to fees charged by the institutions as per procedure indicated in para 7 below.

5. *Sanctioning Authority.*—The authorities sanctioning the above concession are as follows :—

Nature of concessions	*Sanctioning authority*
(i) Tuition fees and examinations fees [to S. C./S. T. Students] upto Pre-S. S. C.	Social Welfare Officer, Greater Bombay, so far as institutions in Greater Bombay are concerned and Social Welfare Officers of Zilla Parishads in the rest of the districts.
(ii) Tuition fees and examination fees to Backward Classes not in receipt of Government of India scholarships and not covered under Economically Backward Class scheme for post-S. S. C. course.	The Social Welfare Officer, Greater Bombay in so far as Greater Bombay is concerned and the Director of Social Welfare, Maharashtra State, Poona, for remaining 25 districts.

The Backward Classes covered under the category of Economically Backward Classes are eligible for freeships under the Economically Backward Classes scheme through the respective Education Officers of Zilla Parishads in the State and Educational Inspector, Greater Bombay so far as Greater Bombay is concerned.

6. *Conditions for awards of freestudentship.*—(i) This concession will not be awarded to students who fail twice in the same standard or class. Non-appearance at the examination shall be treated as a failure. On subsequent promotion to higher standard or class, he shall again become eligible for freestudentship.

(ii) Continuance of freestudentship shall be subject to the regular attendance, satisfactory progress, and [illegible] conduct.

(iii) Freestudentship shall not be awarded to a pupil for more than one course of instruction simultaneously. That means it is available for *only one course* of instructions at a time.

7. *Procedure for reimbursement of fees.*—Non-Government Educational Institutions awarding freestudentships under these rules shall send their bills for reimbursement for loss of fee income to the sanctioning authorities mentioned in para 5(i) above (i.e. Social Welfare Officer, Greater Bombay, in case of the institutions situated in Greater Bombay and Social Welfare Officer, Zilla Parishads in rest of the districts) as indicated below :—

(i) First instalment in September for preceding months of June, July and August.

(ii) Second instalment in December for the preceding months of September, October and November.

(iii) Third instalment in March for the preceding months of December, January and February.

(iv) Fourth instalment in June for the preceding months of March, April and May.

In case of educational institutions where fees are charged termwise, Bills [illegible] be sent to the Social Welfare Officer [illegible] each term.

8. Claims for a period preceding three years [illegible] pending over three [illegible]
[illegible]

Examination fees

1. All pupils from Scheduled Caste (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside specified areas) declared under Constitution (SC) Order, 1950, and the Constitution (ST) Order, 1950 so far as it relates to Maharashtra State, Vimukta Jatis and Nomadic Tribes, which are declared as such by State Government, irrespective of income and age, shall be granted examination fees for all examinations held by Government/Universities S. S. C. and other Boards or by other agencies and institutions recognised by Government. This concession shall not be granted to students who appear and fail more than once in the same examination.

2. Examination fees shall not be reimbursed in respect of courses of part-time nature e.g. Motor Driving. Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Vimukta Jatis and Nomadic Tribes students appearing for the prescribed Government examination in type-writing and short-hand, tailoring, which are courses of short duration, shall be reimbursed the examination fees on passing the examination at the approved rate, *provided they pass the examination at the first attempt.*

3. *Application for concession.*—No students shall be required to make an application for concession of grant of examination fees to any authority. The Heads of Institutions shall forward detailed information about each student in a form prescribed by the Social Welfare Officer concerned who will sanction the fees and will countersign the bills preferred by the Heads of Institutions in this respect.

4. Claims for a period preceding three years i.e. pending over three years will not be considered without valid justification.

APPENDIX 'C'

C. Rules for the award of Middle School Scholarships to Scheduled Caste (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside the specified areas), Vimukta Jatis and Nomadic Tribes Students.

1. The student belonging to Scheduled Caste (including Nav-Budhas), Scheduled Tribes (including those outside specified areas) declared under the Constitution (SC) Order, 1950, the Constitution (ST) Order, 1950, so far as it relates to Maharashtra State, Vimukta Jatis and Nomadic Tribes which are declared as such by State Government, appearing for and passing the Middle School Scholarship Examination conducted by the Director of Education, Poona, will be eligible for these scholarships.

2. *Eligibility of candidates.*—(*a*) The students of the above category from any institution recognised by the Department of Education will be allowed to compete the examination but no candidate who has not been a *bona-fide* pupil of one and the same school for a year i.e. from the beginning of the school year immediately preceding the examination, will be allowed to compete.

(*b*) In case of the *bonafide* transfer or permanent change of residence of a parent or guardian of a pupil from one locality to another, the above condition may be relaxed at the discretion of the Educational Inspector, Greater Bombay, Education Officer, Zilla Parishad/Inspectress of Girls Schools.

(*c*) In case of a pupil who has changed his/her school in consequence of higher standard not being taught in the former school, the Examination Committee formed by the Director of Education, can admit him/her to the examination provided that the break involved is not more than 20 days.

(*d*) All students of the above category, irrespective of their parent's income, will be eligible for competing the Middle School Scholarship Examination.

(*e*) No candidate above the age of 15 years on 1st of March immediately after the annual school examination is held will be eligible for the Scholarships. That is, the age limit of 12 years should be relaxed upto 15 years in favour of students of the above category to be eligible for competing the examination.

(*f*) No candidate who attended or was studying in Standard V or a higher standard during the year in which the Scholarship Examination is to be held or in previous year, will be eligible to compete for the scholarship.

3. *Application.*—Application for permission to compete at the examination must be made through the Head Master of the school in which the candidate is studying to the President of the Scholarship Examination Committee formed by the Director of Education, Poona in the prescribed form so as to reach him on or before the 5th day of the month preceding the month of examination.

The Head Masters of the schools should bring to the notice of all the students of the above category and who are below 15 years of age about these examinations and get the names of students in the above category appearing for the said examination and obtain the required number of forms from the President of the Examination Committee and supply these to the concerned students and see that the applications are sent in time.

4. *Examination fees.*—Candidates belonging to the above category are exempted from payment of examination fee of Re. 1 (Rupee one).

5. The students [illegible] to appear for the Middle School Scholarship Examination [illegible] the Director of Education, [illegible] Scholarship on the basis of the [illegible] Scholarship provided [illegible] [illegible] by the Director of Education, Poona from the [illegible] [illegible] No. [illegible]

(E)

6. The Director of Education [illegible] to the Director of Social Welfare [illegible] [illegible] Director of Education, Poona. [illegible] District and Taluka [illegible] The list should be arranged district-wise and in order of [illegible] [illegible] in the above examination.

7. The Director of Social Welfare, Poona should then send these district-wise lists to the Social Welfare [illegible] of the district [illegible] scholarships to the students as per sets allotted to the district [illegible] [illegible] at the disposal of the Social Welfare Officer.

8. The Social Welfare Officer should [illegible] [illegible] of the school [illegible]

9. *The payment of Scholarships.*—(a) The payment should be made by the Social Welfare Officer of the Zilla Parishad of the District concerned.

(b) The Social Welfare Officer after issue of necessary award of scholarships should draw the scholarship amount [illegible] i.e. from July to March in advance and send the same to the Head of Institution in respect of all Scholarship holders studying in the Institute.

(c) The Head of the Institutions should deposit the money in a Personal Deposit Account [illegible] opened by him with the local Treasury/Sub-Treasury and draw the Scholarship in the first week of every month [illegible] for payment to the scholar.

(d) The Head of the Institution should send the details of accounts for the first six months to the Social Welfare Officer on receipt of which the Social Welfare Officer should draw the amount of Scholarship for the remaining three months i.e. from April to June in the month of March and send the Bank Drafts to the Heads of Institutions who should take action to deposit the Bank Draft in the Personal Ledger Account and make the payment of Scholarship amount in the first week of every month in advance to the scholar.

(e) The payment of scholarship should start from the month in which the admission is obtained. In the case of renewal of scholarship for the succeeding year, scholarship should be paid from the month following the [illegible] which the Director of Social Welfare, Poona [illegible] these sets to the other district and reports the action taken by him [illegible] Government.

10. *Value and period of tenure of scholarship.*—(a) The Scholarships sanctioned by the Director of Social Welfare, Poona will be tenable for three years in Standard [illegible] in recognised schools.

(b) The value of the scholarship will be Rs. [illegible] per month.

(c) The students of the above category residing in hostels and who earn the above scholarships from Education Department or Social Welfare Department should be allowed scholarship at half the rate.

11. *Conditions of tenure.*—(a) Successful candidates will be required to join Standard [illegible] of a recognised school [illegible] at the commencement of the next school year and any scholar not joining such a school before the [illegible] of July following the examination, will be liable to forfeiture of the scholarship.

(b) Each scholarship will be tenable for three years from the commencement of the first terms succeeding the examination conditionally on the regular attendance, good conduct and satisfactory progress namely passing annual examination by securing [illegible] 45 per cent marks by the holder in a recognised school to be certified by the Head of the school.

(c) Failure to satisfy any of these conditions will render the scholar liable to the forfeiture of his scholarship by the Social Welfare Officer.

(d) Every scholar [illegible] Government [illegible]

(e) The holder [illegible] change his or her school without the previous permission of the Head of the school.

(f) No scholar can hold, at the same time, any other Government scholarship or a scholarship from an endowment fund vested in Government without the permission of the Director of Social Welfare, Maharashtra State, Poona.

APPENDIX 'D'

Rules for the award of High School Scholarships to Scheduled Castes (including Nav-Buddhas), Scheduled Tribes (including those outside specified areas) Vimukta Jatis and Nomadic Tribes students.

The [illegible] Scheduled Castes (including Nav-Buddhas), Scheduled Tribes (including those outside [illegible] as declared under the Constitution (SC) Order, 1950 and the Constitution (ST) Order, 1950, so far as it [illegible] Maharashtra State, Vimukta Jatis Nomadic Tribes which are declared as such by the Government [illegible] and passing the High School Scholarship Examination conducted by the Director [illegible] for these scholarships.

Scanned by CamScanner

6. The Director of Education ... to the Director of Social Welfare, lists ... of the ... category ... students ... who could not secure merit scholarships from ... Director of Education, Poona. This list should indicate the names of students of the above category ... the examination securing at least 45 per cent marks, their District and Taluka ... where they are studying and marks ... by them in the examination. The list should be arranged district-wise and in order of merit i.e. marks ... in the above examination.

7. The Director of Social Welfare, Poona should then send these district-wise lists to the Social Welfare Officer ... the district ... scholarships to the students as per sets allotted to the district and place the required budget allotment at the disposal of the Social Welfare Officer.

8. The Social Welfare Officer should then notify the sanction in the local newspapers and also communicate ... to the students concerned requesting them to report to him the name of the school they have joined and in which standard.

9. *The payment of Scholarships.*—(*a*) The payment should be made by the Social Welfare Officer of the Zilla Parishad of the District concerned.

(*b*) The Social Welfare Officer after ... of necessary award of scholarships should draw the scholarship amount ... from July to March in advance and send the same to the Head of Institution in respect of all ... studying in the Institute.

(*c*) The Head of the Institutions should deposit the money in a Personal Deposit Account to be opened by him ... Treasury/Sub-Treasury and draw the Scholarship in the first week of every month in advance for payment to the scholar.

(*d*) The Head of the Institution should send the details of accounts for the first six months to the Social Welfare Officer on receipt of which, the Social Welfare Officer should draw the amount of Scholarship for the remaining three months i.e. from April to June in the month of March and send the Bank Drafts to the Heads of Institutions ... to deposit the Bank Draft in the Personal Ledger Account and make the payment of Scholarship ... in the first week of every month in advance to the scholar.

(*e*) The payment of scholarship should start from the month in which the admission is obtained. In the case ... of scholarship for the succeeding year, scholarship should be paid from the month following that from which the Director of Social Welfare, Poona, can divert these sets to the other district and reports the action taken by him ... to Government.

10. *Value and period of tenure of scholarship.*—(*a*) The Scholarships sanctioned by the Director of Social Welfare, Poona will be tenable for three years in Standard V to VII in recognised schools.

(*b*) ... of the scholarship will be Rs. 6 per month.

(*c*) The students of the above category residing in hostels and who earn the above scholarships from Education ... of Social Welfare Department should be allowed scholarship at half the rate.

11. *Conditions of tenure.*—(*a*) Successful candidates will be required to join Standard V of a recognised school ... the commencement of the next school year, and any scholar not joining such a school ... following the examination will be liable to forfeiture of the scholarship.

(*b*) Each scholarship will be tenable for three years from the commencement of the first terms succeeding the examination conditionally on the regular attendance, good conduct and satisfactory progress namely passing annual examination ... 45 per cent marks by the holder in a recognised school to be certified by the Head of the ...

(*c*) Failure to satisfy any of these conditions will render the scholar liable to the forfeiture of his scholarship by the Social Welfare Officer.

(*d*) Every scholar must be presented before the Government Inspecting Officer at the annual inspection of the school.

(*e*) The holder of a scholarship cannot change his/her school without the previous permission of the Head of the ...

(*f*) No scholar can hold, at the same time, any other Government scholarship or a scholarship from an endowment fund vested in Government, without the permission of the Director of Social Welfare, Maharashtra State, Poona.

APPENDIX 'D'

Rules for the award of High School Scholarships to Scheduled Castes (including Nav-Buddhas), Scheduled Tribes (including those outside the specified areas), Vimukta Jatis and Nomadic Tribes students.

1. The students belonging Scheduled Castes (including Nav-Buddhas), Scheduled Tribes (including those outside ... areas) declared under the Constitution (S.C.) Order, 1950 and the Constitution (S.T.) Order, 1950 so far as it ... Maharashtra State, Vimukta Jatis Nomadic Tribes which are declared as such by State Government ... the High School Scholarship Examination conducted by the Director ... for ... scholarships.

... 13000—12-76)

(19)

2. *Eligibility of candidates.*—(a) The students of the above category from any institution recognised by [illegible] ment of Education will be allowed to compete the examination but no candidate who has not been a bona [illegible] of one and the same school for a year i.e. from the beginning of the school year immediately preceding the exam [illegible] will be allowed to compete.

(b) In case of the bonafide transfer or permanent change of residence of a parent or guardian of a pupil fro[m one] locality to another the above condition may be relaxed at the discretion of the Educational Inspector, Greater Bo[mbay,] Education Officer, Zilla Parishad/Inspectress of Girls Schools.

(c) In case of a pupil who has changed his/her school in consequence of higher standards [illegible] former schools, the Examination Committee formed by the Director of Education, can [illegible] provided that the break involved is not more than 20 days.

(d) All students of the above category irrespective of their parent's income will be eligible [illegible] High School Scholarships examinations.

(e) No candidate above the age of 18 years on 1st of March immediately after the annual school examination [is] held, will be eligible for the scholarship. That is, the age limit of 15 years should be relaxed up to 18 years in favour of students of the above category to be eligible for competing the examination.

(f) No candidate who attended or was studying in Standard VIII or a higher standard during the year in which the scholarship examination is to be held, or in previous year will be eligible to compete for the scholarship.

3. *Application.*—Application for permission to compete at the examination must be made through the H[ead] Master of the School in which candidate is studying, to the President of the Scholarship Examination Committee [illegible] by the Director of Education, Poona, in the prescribed form so as to reach him on or before the 5th day of the m[onth] preceding the month of examination.

The Head Masters of the Schools should bring to the notice of all the students of the above category below [illegible] of age about these examinations and get the names of students of the above category appearing for the said examin[ation] and obtain the required number of forms from the President of the Examination Committee and supply these [to the] concerned students and see that the applications are sent in time.

4. *Examination fees.*—Candidates belonging to the above category are exempted from payment of examination fee of Re. 1 (Rupee one).

5. The students of the above category who appear and pass the High School Scholarship examination conduct[ed] by the Directorate of Education and get scholarship on merit out of the sets of Scholarships provided by the Education [illegible] wing will be awarded scholarship by the Director of Education, Poona from the Education Department Budget as per rules sanctioned in Government Resolution, Education Department, No. SSG-1353, dated 2nd April, 1954, as revised from time to time. The students who do not secure scholarships on merit from the Directorate of Education will be awarded Scholarships by the Directorate of Social Welfare from the Social Welfare Funds on merit i.e. marks obtained in the examination. To be eligible for these scholarships from the Social Welfare Directorate, the student must secure at least 45 percent marks.

The Director of Education should furnish to the Director of Social Welfare a list of those students of the above category who pass the above examinations by securing at least 45 per cent marks but could not secure merit scholarship [illegible] of sets sanctioned by the Director of Education, Poona. This list should indicate the names of students of the above category who passed the examination, their school, District and Taluka place where they are studying and marks obtained by them in the Examination. The list should be arranged districtwise and in order of merit [illegible] marks obtained in the above examination.

7. The Director of Social Welfare, Poona should then send these districtwise lists to the Social Welfare Of[ficers] of the District sanctioning scholarships to the students as per sets allotted to the District and place the required budget allotment at the disposal of the Social Welfare Officer.

8. The Social Welfare Officer should then notify the sanction in the local news papers and also communicate the sanction to the students concerned, requesting them to report to him their permanent address, the name of the [school] they have joined and in what standard. On receipt of the details, the Social Welfare Officer should communicate [the] sanction to the Head of the School concerned.

9. *Payment of scholarships.*—(a) Each scholarship will be tenable for [illegible] years from the commencement [of the] first term conditionally on regular attendance, good conduct and satisfactory progress viz., passing the annual examina[tion] by securing 50 per cent. marks by the holder in a recognised school to be certified by the Head of Schools.

(b) Failure to satisfy any of these conditions will render the scholar liable to the forfeiture of his scholarship [by] the Social Welfare Officer.

(c) Every scholar must be presented before Government Inspecting Officer at the Annual Inspection of the sch[ool].

(d) The holder of a scholarship cannot change his/her school without previous permission of Head of the sch[ool].

(e) No scholar can hold at the same time, any other Government scholarship or a scholarship from an Endow[ment] fund vested in Government without the permission of Director of Social Welfare, Maharashtra State, Poona.

(f) If the scholarship falls vacant for some reason or other e.g. the student does not join the school etc. [the Head] of the School should inform the Social Welfare Officer concerned who will sanction the scholarship to the next [illegible] [illegible] a for payment of scholarship will be followed.

Scanned by CamScanner

(e) As far as possible the Head of the School should make payment of scholarships in kind ... [illegible] uniforms and other training material and should keep proper account of the same [illegible]. After deducting the cost of training material given to the students, the balance amount of scholarship left should be paid to the students in the manner indicated above.

10. *Value and tenure of Scholarship.*—(*a*) The scholarship sanctioned will be tenable for four years in Standards VIII to XI in recognised secondary schools including Agricultural and Commercial High Schools.

(*b*) The value of the scholarship will be as under :—

		Rs.
Secondary Schools Standards— VIII to IX	.. ..	10 p. m.
Technical High Schools.— Standards VIII and IX	.. .. ..	30 p. m.
Standard X to XI	.. ..	40 p. m.

(*c*) The students of the above category residing in hostels and who earn the above scholarships from Education Department or Social Welfare Department should be allowed scholarship at half the rate.

11. *Conditions of tenure.*—(*a*) Successful candidates will be required to join Standard VIII of any of the recognised secondary schools including Agricultural, Technical or Commercial High Schools at the commencement of the next school year and any scholar not joining such a school before the 1st of July following the examination will be liable to forfeiture of the scholarships.

(*b*) Each scholarship will be tenable for four years from the commencement of the first term succeeding the examination conditionally on the regular attendance, good conduct and satisfactory progress viz. passing the annual examination by securing at least 45 per cent. marks by the holder in recognised school to be certified by the Head of the school.

(*c*) Failure to satisfy any of these conditions will render the scholar liable to the forfeiture of his scholarship by the Social Welfare Officer.

(*d*) Every scholar must be presented before the Government Inspecting Officer at the annual inspection of the school.

(*e*) The holder of scholarship cannot change his/her school without the previous permission of the Head of the School.

(*f*) No scholar can hold at the same time any other Government scholarship or a scholarship from an endowment fund vested in Government without the permission of the Director of Social Welfare, Maharashtra State, Poona.

APPENDIX 'E'

Sanctioned Sets of scholarships to Scheduled Castes (including Nav Budhas) Scheduled Tribes (including those outside specified areas), Vimukta Jatis, and Nomadic Tribes, which are declared as such by State Government.

	For Scheduled Tribes, Vimukta Jatis, and Nomadic Tribes only.	For Scheduled Castes (including Nav Budhas), Scheduled Tribes (including those outside the specified areas), Vimukta Jatis, and Nomadic Tribes.				
	Std. I and II Rs. 2 p.m. Std. III and IV Rs. 3 p.m.	Std. V to VII Rs. 6 p.m.	Std. VIII to IX Rs. 10 p.m.	Tech. High School Std. VIII and IX Rs. 30 p.m. Std. X and XI Rs. 40 p.m.	Total No. of Scholarships.	Allotment of funds to Social Welfare Officers.
						Rs.
Greater Bombay ..	8 Sets .. 32 Sch. ..	60 Sets .. 180 Sch. ..	30 Sets .. 120 Sch. ..	5 Sets .. 20 Sch. ..	352	45,100
Thana	48 Sets .. 192 Sch. ..	48 Sets .. 144 Sch. ..	6 Sts .. 24 Sch. ..	4 Sets .. 16 Sch. ..	376	47,488
Kolaba ..	5 Sets .. 20 Sch. ..	10 Sets .. 30 Sch. ..	2 Sets .. 8 Sch. ..	1 Set .. 4 Sch. ..	62	8,320
Ratnagiri ..	2 Sets .. 8 Sch. ..	8 Sets .. 24 Sch. ..	3 Sets .. 12 Sch. ..	1 Set .. 4 Sch. ..	43	6,922
Nasik ..	56 Sets .. 224 Sch. ..	72 Sets .. 216 Sch. ..	16 Sets .. 64 Sch. ..	6 Sets .. 24 Sch. ..	328	66,912
[illegible] ..	50 Sets .. 200 Sch. ..	60 Sets .. 180 Sch. ..	8 Sets .. 32 Sch. ..	5 Sets .. 20 Sch. ..	432	54,800
[illegible] ..	17 Sets .. 68 Sch. ..	44 Sets .. 132 Sch. ..	12 Sets .. 48 Sch. ..	3 Sets .. 12 Sch. ..	260	32,124
[illegible]nagar ..	20 Sets .. 80 Sch. ..	46 Sets .. 138 Sch. ..	12 Sets .. 48 Sch. ..	3 Sets .. 12 Sch.	278	33,696

Scanned by CamScanner

	Std. I & II Rs. 2/- p.m. Std. III & IV Rs. 3/- p.m.	Std. V to VII Rs. 6/- p.m.	Std. VIII to IX Rs. 10/- p.m.	Std. [illegible] VIII & IX Rs. 30/- p.m. Std. X & XI Rs. 40/- p.m.	Total No. of Scholarships	
Poona	18 Sets 72 Sch.	56 Sets 168 Sch.	14 Sets 56 Sch.	4 Sets 16 Sch.	315	40,656
Satara	1 Set 4 Sch.	28 Sets 84 Sch.	10 Sets 40 Sch.	2 Sets 8 Sch.	[illegible]	16,[illegible]
Sangli	12 Sets 48 Sch.	30 Sets 90 Sch.	10 Sets 40 Sch.	2 Sets 8 Sch.	186	17,360
Sholapur	3 Sets 12 Sch.	48 Sets 144 Sch.	16 Sets 64 Sch.	4 Sets 16 Sch.	236	30,658
Kolhapur	1 Set 4 Sch.	26 Sets 78 Sch.	10 Sets 40 Sch.	2 Sets 8 Sch.	[illegible]	16,4[illegible]
Buldhana	3 Sets 12 Sch.	16 Sets 48 Sch.	10 Sets 40 Sch.	1 Set 4 Sch.	104	[illegible]
Akola	8 Sets 32 Sch.	30 Sets 90 Sch.	50 Sch.	1 Sets 8 Sch.	[illegible]	[illegible]
Amravati	15 Sets 60 Sch.	30 Sets 90 Sch.	20 Sets 80 Sch.	2 Sets [illegible]	[illegible]	[illegible]
Yeotmal	24 Sets 96 Sch.	36 Sets 108 Sch.	20 Sets 80 Sch.	3 Sets 12 Sch.	296	37,296
Wardha	10 Sets 40 Sch.	14 Sets 42 Sch.	16 Sets 64 Sch.	1 Sets 4 Sch.	150	18,304
Nagpur	19 Sets 76 Sch.	42 Sets 126 Sch.	58 Sets 232 Sch.	3 Sets 12 Sch.	[illegible]	54,132
Bhandara	24 Sets 96 Sch.	54 Sets 162 Sch.	24 Sets 96 Sch.	4 Sets 16 Sch.	370	45,1[illegible]
Chanda	40 Sets 160 Sch.	60 Sets 180 Sch.	30 Sets 120 Sch.	5 Sets 20 Sch.	480	60,[illegible]
Aurangabad	6 Sets 24 Sch.	22 Sets 66 Sch.	16 Sets 64 Sch.	2 Sets 8 Sch.	162	20,[illegible]
Parbhani	6 Sets 24 Sch.	14 Sets 42 Sch.	12 Sets 48 Sch.	1 Sets 4 Sch.	118	[illegible]
Bhir	3 Sets 12 Sch.	16 Sets 48 Sch.	10 Sets 40 Sch.	1 Set 4 Sch.	104	[illegible]
Nanded	9 Sets 36 Sch.	26 Sets 78 Sch.	14 Sets 56 Sch.	2 Sets 8 Sch.	178	[illegible]
Osmanabad	4 Sets 16 Sch.	32 Sets 96 Sch.	20 Sets 80 Sch.	3 Sets 12 Sch.	[illegible]	[illegible]
	412 Sets 1,648 Sch.	938 Sets 2,784 Sch.	413 Sets 1,652 Sch.	52 Sets 208 Sch.	[illegible]	
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	

(39)

APPENDIX "F"

[illegible] the award of Primary School Scholarships to Scheduled Tribes [illegible] Vimukta Jatis, Denotified and Nomadic Tribes Students.

The students belonging to Scheduled Tribes (including those outside the specified areas [illegible] under the Constitution (S.T.) Order [illegible] so far as it relates to Maharashtra State, Vimukta Jatis, Denotified and Nomadic Tribes, [illegible] declared as such by State Government [illegible] Institution recognised by the Department of Education and who are bonafide pupils [illegible] the same school for an academic [illegible] from the beginning till the end of the school year, will be eligible for these scholarships irrespective of their parents income.

2. In case of the bonafide transfer or permanent change of residence of a parent or guardian of a pupil from one locality to another the [illegible] condition may be relaxed at the discretion of the Social Welfare Officer.

3. The Social Welfare Officer should invite applications through the Heads of Institutions and sanction scholarships every year on merit [illegible] to students in Standard I to IV as per recommendations of the Heads of Institution.

4. *Value and Tenure of Scholarships.*—(a) The Scholarship sanctioned by Social Welfare Officer will be tenable for four years in Standard I to IV in recognised Primary Schools.

(b) The value of the Scholarship will be as under :—

Primary School : Standard I and II .. .. Rs. 2 per month.
Standard III and IV .. .. Rs. 3 per month.

(5) *Condition of tenure.*—(a) Each Scholarship will be tenable for four years from the commencement of the first term conditionally on regular attendance, good conduct and satisfactory progress viz. passing the annual examination by securing [illegible] per cent marks by the holder in a recognised school to be certified by the Head of School.

(b) Failure to satisfy any of these conditions will render the scholar liable to the forfeiture of his scholarship by Social Welfare Officer.

(c) Every scholar must be presented before Government Inspecting Officer at the annual inspection of the School.

(d) The holder of a Scholarship cannot change his (or her) school without previous permission of Head of the School.

(e) No Scholar can hold at the same time, any other Government Scholarship or a scholarship from an Endowment Fund vested in Government without the permission of Director of Social Welfare, M.S., Poona.

(6) *Payment of scholarship.*—(a) The payment should be made by the Social Welfare Officer of the Zilla Parishads of the District [illegible].

(b) The Social Welfare Officer after issue of necessary award of scholarships should draw the scholarship amount for the first nine months i.e. from July to March in advance and send the same to the Head of Institution in respect of all Scholarship holders studying in [illegible] Institute.

(c) The Head of the Institution should deposit the money in a Personal Deposit Account to be opened by him with the local Treasury/ [illegible] Treasury and draw the scholarship in the first week of every month in advance for payment to the Scholar.

(d) The Head of Institution should send the details of accounts for the first six months to the Social Welfare Officer on receipt of which [illegible] S.W.O. should draw the amount of Scholarship for the remaining three months i.e. from April to June in the month of March and [illegible] the Bank Draft to the Head of Institution who should take action to deposit the Bank Draft in the Personal Ledger Account and make [illegible] payment of Scholarship [illegible] the first week of every month in advance to the Scholar.

(e) The [illegible] of scholarships should [illegible] from the month in which the admission is [illegible] in the case of renewal of Scholarship [illegible] academic year, scholarship should be paid from the month following that from which the scholarship was paid during the previous academic year, if the course [illegible] is continuous.

(f) If the Scholarship falls vacant for some reason or other e.g. the student does not join the school, [illegible] the Head of the School should [illegible] the S.W.O. concerned who will sanction the Scholarship to the next student in list, in order of merit and then above procedure [illegible] payment of Scholarship be followed.

[illegible] As far as possible the Head of the School should make payment of scholarships in kind e.g. books, notebooks, compass box, uniform [illegible] material and should keep proper account of the material supplied studentwise. After deducting the cost of training [illegible] given to the student, the balance amount of scholarship left should be paid to the student in the manner indicated above.

STATEMENT "G"

1	No. of Scheduled Tribes Students in Schools 2	Scholarships proposed from 1970-71 to S.Ts. V.J. and Nomadic Tribes in Std. I to IV 3	No. of SC/ST Students in primary Schools 4	Scholarships proposed from 1970-71 to SC, S.T., V.J. & N.T.s in Std. V to VII 5	No. of students (SC/ST) in Secondary Schools 6	Scholarships awarded in Sec. Schools to Sc. SC. Students from Std. VIII 7	Scholarships proposed from 1970-71 to SC/ST/VJ/NT in Std. VIII to XI 8	Scholarships proposed from 1970-71 for SC/ST etc. students joining Tech. High Schools 9	Break up of the expenditure on scholarships 10		Amount [illegible] to be placed at the disposal of the Z.P. for grant of Scholarships 11
1. Greater Bombay	4,825	8 Sets 32 Sch.	49,673	60 Sets. 180 Sch	10,828	98	30 Sets 120 Sch	5 Sets. 20 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	3,840 12,960 14,400 14,000	15,100 for 352 Sch. 108 for 530 Sch.
2. Thana	29,288	48 Sets 192 Sch.	40,194	48 Sets 144 Sch	1,725	195 VIII 40.	6 Sets 24 Sch	4 Sets. 16 Sch	Primary Middle Secondary Tech.	23,040 10,368 2,880 11,200	47,488 for 376 Sch.
3. Kolaba	3,004	5 Sets 20 Sch.	5,740	10 Sets. 48 Sch	542	144 VIII 63	2 Sets. 8 Sch	1 Sets. 4 Sch	Primary Middle Secondary Tech.	2,400 2,160 960 2,800	8320 for 82 Sch.
4. Ratnagiri	1,085	2 Set 8 Sch	7,346	8 Set. 24 Sch	964	276 VIII 105	3 Sets. 12 Sch	1 Sets. 4 Sch	Primary Middle Secondary Tech.	960 1,728 1,440	6,928 for 48 Sch.
5. Nasik	35,463	56 Sets 224 Sch.	53,032	72 Sets. 216 Sch	5,557	435 VII 14	16 Sets. 64 Sch	6 Sets. 24 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	26,880 15,552 7,680 16,800	66,912 for 528 Sch.
6. Dhulia	323,993	50 Sets 200 Sch.	50,432	60 Sets. 180 Sch	2,828	444	3 Sets. 12 Sch	5 Sets. 20 Sch	Primary Middle Secondary Tech.	24,000 12,960 3,840 14,000	54,800 for 432 Sch.
7. Jalgaon	10,372	17 Sets 68 Sch.	37,215	44 Sets. 132 Sch	3,919	490	12 Sets. 48 Sch	3 Sets 12 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	8,160 9,504 5,303 8,400	32,174 for 260 Sch.
8. Ahmednagar	12,558	20 Sets 80 Sch.	17,910	46 Sets. 138 Sch	4,076	614 VIII 209	12 Sets. 48 Sch.	3 Sets 12 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	9,600 9,936 5,760 8,400	33,696 for 228 [illegible]
9. Poona	[illegible]	[illegible] Sets	46,027	56 Sets. [illegible]	5,299	850	13 Sets. [illegible] Sch	4 Sets 16 Sch	Primary Middle	[illegible]	[illegible]

STATEMENT 'G'—*contd.*

	No. of Schedule Tribe Students in Primary Schools	Scholarships proposed from 1970-71 to ST/VJNT Nomadic Tribes in Std. I to IV	No. of SC/ST Students in Primary Schools	Scholarships proposed from 1970-71 to SC/VJ-N. Ts in Std. V to VII	No. of Students SC/ST in Secondary Schools	Scholarships awarded in sec. schools to S.C. S.T. Students for Std. VIII	Scholarships proposed from 1970-71 to SC/ST/VJ/NT in Std. VII to XI	Scholarships proposed from 1970-71 for SC/ST s/o. students joining Tech. High Schools	Break up of the expenditure on scholarships	Allotment to be placed at the disposal of the S. W. O. for grant of scholarships
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
21 Chanda ..	24,828	40 Sets 160 Sch. ..	30,281	60 Sets 180 Sch. ..	10,957	350 V 138 VI 124 VII 119 VIII 133 IX 87 XI 116 23	30 Sets .. 120 Sch. ..	5 Sets .. 20 Sch. ..	Primary .. 19,200 Middle .. 12,960 Secondary .. 14,400 Tech. .. 14,000	60,560 for 410 scholarships.
22 Aurangabad ..	3,774	6 Sets 24 Sch. ..	18,675	22 Sets 66 Sch. ..	5,615	450	16 Sets .. 64 Sch. ..	2 Sets .. 8 Sch. ..	Primary .. 2,880 Middle .. 4,752 Secondary .. 2,680 Tech. .. 5,600	20,912 for 162 scholarships.
23 Parbhani ..	3,417	6 Sets 24 Sch. ..	12,121	14 Sets 42 Sch. ..	3,878	119 VIII 25	12 Sets .. 48 Sch. ..	1 Set .. 4 Sch. ..	Primary .. 2,880 Middle .. 2,924 Secondary .. 5,760 Tech. .. 2,800	14,364 for 118 scholarships.
24 Bhir ..	1,896	3 Sets 12 Sch. ..	13,860	16 Sets 48 Sch. ..	3,614	184	10 Sets .. 40 Sch. ..	1 Set .. 4 Sch. ..	Primary .. 1,440 Middle .. 3,450 Secondary .. 4,800 Tech. .. 2,700	12,490 for 104 scholarships.
25 Nanded ..	5,851	9 Sets 36 Sch. ..	21,415	26 Sets 78 Sch. ..	4,821	277 VIII 79	14 Sets .. 56 Sch. ..	2 Sets .. 8 Sch. ..	Primary .. 4,320 Middle .. 5,616 Secondary .. 6,720 Tech.	22,256 for 178 scholarships.
26 Osmanabad ..	2,883	4 Sets 36 Sch. ..	26,849	32 Sets 96 Sch. ..	7,067		20 Sets .. 80 Sch. ..	3 Sets .. 12 Sch. ..	Primary .. 4,920 Middle .. 6,912 Secondary .. 9,600 Tech.	26,832 for 204 scholarships.

					5,209	850	14 Sets 56 Sch.	4 Sets 16 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	12,096 8,120 11,200	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible] 1 Sch.		[illegible] 84 Sch.	3,711	717 VIII 217	10 Sets 40 Sch.	2 Sets 8 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	480 6,849 4,800 5,600	16,928 for 136 scholarships.
11 Sangli	815	1 Sets 4 Sch.	27,638	30 Sets 90 Sch.	3,621	360 VIII 106	10 Sets 40 Sch.	2 Sets 8 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	480 6,480 4,800 5,600	17,360 for 142 scholarships.
12 Sholapur	2,172	3 Sets 12 Sch.	40,890	46 Sets 138 Sch.	5,232	920	16 Sets 64 Sch.	4 Sets 16 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	1,440 10,368 7,680 11,200	30,688 for 216 scholarships.
13 Kolhapur	191	1 Set 4 Sch.	22,308	26 Sets 78 Sch.	3,470	681 VIII 150 IX 136 XI 90 VII 278 VI 237 V 270 IV 53 III 03 165 II 34	10 Sets 40 Sch.	2 Sets 8 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	480 15,616 4,800 5,600	16,496 for 130 scholarships.
14 Buldhana	2,164	3 Sets 12 Sch.	12,838	16 Sets 48 Sch.	3,477	101	10 Sets 40 Sch.	1 Set 4 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	1,440 3,456 4,800 2,800	12,496 for 104 scholarships.
15 Akola	4,833	8 Sets 32 Sch.	24,595	30 Sets 90 Sch.	5,193	404	14 Sets 56 Sch.	2 Sets 8 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	3,840 6,480 5,720 5,600	21,640 for 186 scholarships.
16 Amravati	9,310	15 Sets 60 Sch.	29,203	30 Sets 90 Sch.	7,296	472 VIII 122	20 Sets 80 Sch.	2 Sets 8 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	7,200 64,80 9,600 5,600	28,880 for 238 scholarships.
17 Yeotmal	14,865	24 Sets 96 Sch.	30,396	36 Sets 108 Sch.	7,378		20 Sets 80 Sch.	3 Sets 12 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	11,520 7,776 9,600 8,400	37,295 for 296 scholarships.
18 Wardha	6,265	10 Sets 40 Sch.	11,801	14 Sets 42 Sch.	5,391	356 VIII 138	16 Sets 64 Sch.	1 Set 4 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	4,800 3,024 7,680 2,800	18,304 for 150 scholarships.
19 Nagpur	12,078	19 Sets 76 Sch.	35,003	42 Sets 126 Sch.	21,402		58 Sets 232 Sch.	3 Sets 12 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	9,120 9,072 27,840 8,400	54,432 for 440 scholarships.
20 Bhandara	15,236	24 Sets 96 Sch.	43,571	54 Sets 162 Sch.	8,125	410 VIII 109	21 Sets 96 Sch.	4 Sets 16 Sch.	Primary Middle Secondary Tech.	11,520 11,664 10,720 11,200	45,104 for 330 scholarships.

शासकीय, अनुदानित व शासन मान्यताप्राप्त विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेणाऱ्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्गाच्या **विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काच्या प्रतिपूर्तीबाबत.**

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक - इमाव-२००७/ प्र.क्र. १५०/मावक-३
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २६ मार्च, २००८.

वाचा : १) शासन निर्णय,शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग क्रमांक - एसएसएन-२१०३/ (५०/०३)/माशि-२, दिनांक २७.५.२००३
२) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक - युएसजी-२००३/ (८५/०३)/विशि-४, दिनांक २४.९.२००३
३) शासन निर्णय,वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य विभाग क्रमांक - एमईडी-१००३/
सीआर ५०४/भाग ३/२००३/शिक्षण-२, दिनांक २५.११.०३
४) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक - टीइएम-२००३/ (२८६/०३)/तांशि-१, दिनांक १२.५.२००४
५) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक:इमाव-२००३/प्र.क्र. २०३/मावक-३, दि. ०६/१०/२००३
६) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक:इमाव-२००२/प्र.क्र. ४१४/मावक-३, दि. १२/०३/२००७
७) शासन शुध्दीपत्रक, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक:इमाव-२००२/प्र.क्र. ४१४/मावक-३, दि. २६/०४/२००७
८) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक:विजाभ-२००६/प्र.क्र. ४५/मावक-३, दि. १७/०१/२००८.

प्रस्तावना :- शासन मान्यताप्राप्त विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमधील व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी (बी.एड व डी. एड कोर्स वगळून) सन २००६-०७ या शैक्षणिक वर्षात प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काची प्रतिपूर्ती करण्याचा निर्णय शासनाने दिनांक १२ मार्च, २००७ च्या शासन निर्णयान्वये घेतला. त्याअनुषंगाने सन २००७-०८ या शैक्षणिक वर्षात सदर निर्णय लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :- राज्यातील शासकीय, अनुदानित व शासन मान्यताप्राप्त विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थामध्ये व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी (बी.एड व डी एड कोर्स वगळून) सन २००७-०८ या वर्षी प्रथम प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्ग जातीच्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क समिती, प्राधिकरण किंवा परिषदेने निर्धारित केलेल्या दराप्रमाणे शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्काची १०० % प्रतिपूर्ती खालील अटींवर तसेच इतर मागासप्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना प्रस्तावित शैक्षणिक शुल्क, परिक्षा शुल्काच्या ५०% दराने प्रतिपूर्ती करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

Scanned by CamScanner

२. सदर योजना सन २००७-०८ या शैक्षणिक वर्षात व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या प्रथम [illegible] घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यां[illegible] वर्षापुरती लागू राहील.

३. या योजनेचा लाभ शासकीय,अनुदानित व विनाअनुदानित तसेच कायम विनाअनुदानित महाविद्यालयात [illegible] खाली नमुद केलेल्या अभ्यासक्रमासाठी त्या समोर नमूद केलेल्या परीक्षेद्वारा प्रवेश घेतलेल्या [illegible] राहिल.

अ) अभियांत्रिकी अभ्यासक्रम -- शासनाच्या सामायिक प्रवेश परीक्षेद्वारा (CET) प्रवेश घेतलेल्या तसेच संस्था स्तरावर करण्यात येत असलेल्या (Institutional Level Quota) परीक्षेद्वारा प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना लागू राहिल.

ब) आरोग्य विज्ञान अभ्यासक्रम -- शासनाच्या सामायिक प्रवेश परीक्षेद्वारा (CET) प्रवेश घेतलेल्या तसेच खाजगी विना अनुदानित महाविद्यालयांच्या असोसिएशनद्वारा आयोजित सामायिक परीक्षेद्वारा (Associate CET) [illegible] परीक्षेद्वारा आणि इयत्ता १२ वी च्या मार्कांच्या आधारे काही अभ्यासक्रमासाठी [illegible] प्रवेश घेतलेल्या [illegible] विद्यार्थ्यांना लागू राहील. एकूण प्रवेश क्षमतेच्या १५ % जागा अनिवासी भारतीयांकरिता राखून ठेवल्या [illegible] सदर व्यवस्थापन कोट्यामध्ये प्रवेशित झालेल्या विद्यार्थ्यांना या योजनेचा लाभ [illegible] राहणार नाही. तसेच अभिमत विद्यापीठात प्रवेश घेणा-या विद्यार्थ्यांना लागू राहणार नाही.

क) कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय अभ्यासक्रम-- [illegible] शासनाची सामायिक प्रवेश परीक्षा (CET) घेण्यात येत नाही. त्यावेळी इयत्ता १२ वी च्या गुणांच्या आधारावर अशा अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना ही योजना लागू राहिल.

४. आरक्षणाचा लाभ न घेता, गुणवत्तेनुसार खुल्या गटातील जागेवर प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठीसुध्दा सदरची योजना लागू राहील. तथापि, त्यासाठी जात व वैधता प्रमाणपत्राची आवश्यकता राहील. तसेच विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गांना नॉन क्रिमिलेअरची अट लागू राहिल.

५. सन २००६-०७ मध्ये प्रवेश घेणा-या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना वरील परिच्छेद ३ व ४ मधील अटी लागू राहतील.

६. सन २००६-०७ पूर्वी वैद्यकीय व अभियांत्रिकी महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्काची रक्कम खालीलप्रमाणे देय राहिल.

अ) विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित महाविद्यालयातील व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी [illegible] आरोग्यविज्ञान अभ्यासक्रमासाठी सन २००३-०४ या वर्षामध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यासाठी शासन निर्णय क्रमांक विजाभ-२००३/ प्र.क्र.४४०/मावक-३ दिनांक १ फेब्रुवारी, २००५ नुसार शिक्षण शुल्क समितीने ठरविलेल्या दरानुसार १०० % शिक्षण शुल्काची रक्कम देय राहील.

ब) विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित महाविद्यालयातील व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी [illegible] आरोग्यविज्ञान अभ्यासक्रमासाठी सन २००४-०५ व २००५-०६ या वर्षामध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यासाठी [illegible] क्र. आविअ-२००६/प्र.क्र.५०/मावक-३ दिनांक ०९ मार्च, २००६ नुसार शिक्षण शुल्क समितीने [illegible] दरानुसार १०० % शिक्षण शुल्काची रक्कम देय राहील.

क) विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित महाविद्यालयातील व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी [illegible] अभियांत्रिकी व इतर अभ्यासक्रमासाठी शासकीय दराने शिक्षण-शुल्क देय राहील.

2716 -1a

सन २००६-०७ पूर्वी वैद्यकीय महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेल्या इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्काची रक्कम खालीलप्रमाणे देय राहिल.

आ) विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित महाविद्यालयातील व्यावसायिक अभ्यासक्रमाशी संलग्न आरोग्यविज्ञान अभ्यासक्रमासाठी सन २००३-०४ या वर्षामध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी शासन निर्णय क्रमांक विजाभ-२००३/ प्र.क्र.४४०/मावक-३ दिनांक ९ फेब्रुवारी, २००५ नुसार विशिष्ठ अभ्यासक्रमांसाठी ठराविक रक्कम निश्चित केली आहे. त्यानुसार शिक्षण शुल्काची रक्कम देय राहिल.

इ) विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित महाविद्यालयातील व्यावसायिक अभ्यासक्रमाशी संलग्न आरोग्यविज्ञान अभ्यासक्रमासाठी सन २००४-०५ व २००५-०६ या वर्षामध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी शासन क्र.आविप्र-२००६/प्र.क्र.५०/मावक-३ दिनांक २१ मार्च, २००६ नुसार विशिष्ठ अभ्यासक्रमांसाठी ठराविक रक्कम निश्चित केली आहे. त्यानुसार शिक्षण शुल्काची रक्कम देय राहील.

ई) सन २००६-०७ पूर्वी प्रवेश घेतलेल्या इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना फक्त वैद्यकीय अभ्यासक्रमासाठी ही योजना लागू आहे. अभियांत्रिकी व इतर अभ्यासक्रमांसाठी लागू राहणार नाही.

८. हे आदेश शासकीय, अनुदानित आणि खाजगी मान्यताप्राप्त विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमध्ये पुढील व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी सन २००७-२००८ या वर्षी प्रथम वर्षात प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्गीय जातीच्या विद्यार्थ्यांना त्या वर्षापुरतेच लागू राहतील.

अ) आरोग्य विज्ञान पदवी अभ्यासक्रम (वैद्यकीय, दंत, होमिओपॅथी, युनानी, आयुर्वेद, भौतिकोपचार, व्यवसायोपचार व नर्सिंग)

उच्च व तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत असणारे

पदविका	पदवी	पदव्युत्तर पदवी
अभियांत्रिकी	अभियांत्रिकी	एम.बी.ए.
औषधनिर्माण शास्त्र	औषधनिर्माण शास्त्र	एम.सी.ए.
एच.एम.सी.टी	एच.एम.सी.टी.	--
--	वास्तुशास्त्र	--

क) कृषी, पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागांतर्गत पदविका, पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रम तसेच बी.एस्‌.सी. (जैवतंत्रज्ञान)

९. ही योजना अनिवासी भारतीयांकरिता (NRI) कोट्यातून व्यवस्थापनामार्फत देण्यात येणाऱ्या प्रवेशार्थींस व अभिमत विद्यापीठात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना लागू राहणार नाही. त्याचप्रमाणे ही सवलत अनुत्तीर्ण होणाऱ्या विद्यार्थ्यांना लागू रहाणार नाही. परंतु एक किंवा दोन विषयामध्ये अनुत्तीर्ण होऊन पुढच्या वर्गात प्रवेश घेतलेल्या (Allow to Keep Terms (ATKT) मिळालेल्या) विद्यार्थ्यांना अनुज्ञेय राहील.

१०. यासाठी होणारा खर्च विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्गीयासाठी असलेल्या शिक्षण शुल्क परिक्षा शुल्क प्रदाने या योजनेसाठी असलेल्या प्रधान शिर्षाखाली सन २००७-०८ या आर्थिक वर्षात दिलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतूद, पुरवणी मागणी आणि सुधारीत अंदाजातून उपलब्ध करुन दिलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

Scanned by CamScanner

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध केला असून त्याचा संगणक
क्रमांक २००८०२१६१७२०२५००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(दे.त्र्यं. कुंभकत)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति-
मा.राज्यपाल यांचे सचिव
मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव
मा.मंत्री, सा.न्या. यांचे खाजगी सचिव
मा.मंत्री, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये यांचे खाजगी सचिव
मा.मंत्री उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव
मा.मंत्री शालेय शिक्षण व क्रीडा यांचे खाजगी सचिव
मा.मंत्री कृषी व पदुम यांचे खाजगी सचिव
मा.राज्यमंत्री, (विमुक्त जाती, भटक्या जमाती यांचे खाजगी सचिव
मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, यांचे स्वीय सहाय्यक,
प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
प्रधान सचिव,कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई
सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
संचालक, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (पाच प्रती)
संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
सर्व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी
सर्व विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी
सर्व जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, गट-अ, जिल्हा परिषद
महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई/ अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
नियोजन विभाग, (१४३१/१४११), मंत्रालय, मुंबई
वित्त विभाग, (व्यय ११/अर्थसंकल्प-३/अर्थसंकल्प-५), मंत्रालय, मुंबई
संचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासन भवन, ५ वा मजला, मुंबई
ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय ग्रंथालय, विधानभवन, मुंबई (दोन प्रती)
सामाजिक न्याय विभागातील सर्व उपसचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी
निवड नस्ती, कार्यासन ३

H-2816 2a.

Scanned by CamScanner

विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलती लागू करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
समाज कल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक: इबीसी १०९५/प्र.क्र.९१/मावक-२,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०००३२.
दिनांक: २८ ऑक्टोबर, १९९६.

वाचा: १) शासन निर्णय, समाज कल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग क्रमांक बीसीसी १०९४/प्र.क्र.२३६/मावक-५, दिनांक १३ जून, १९९५.

शासन निर्णय: उपरोक्त शासन निर्णयान्वये राज्यामध्ये स्थापित करण्यात आलेल्या जाती/जमातींचा विशेष मागास प्रवर्गात समावेश करून त्या जाती/जमातींना शैक्षणिक सवलती देण्यात याव्यात असे शासन आदेश निर्गमित करण्यात आले होते. या सवलतीसाठी आर्थिक तरतुदीचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता. विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना खालील अटी व शर्तींच्या अधीन राहून शैक्षणिक सवलती लागू करण्यास शासन मंजूरी देत आहे.

१. ही योजना सन १९९५-९६ या शैक्षणिक वर्षापासून अंमलात येईल.

२. अनुसूचित जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या सर्व शैक्षणिक सवलती विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना त्याच दराने लागू करण्यात येत आहेत.

३. विशेष मागास प्रवर्गात समाविष्ट करण्यात आलेल्या जाती, जमाती ज्या शासनाकडून अधिसूचित केल्या होत्या व त्यांना त्या शैक्षणिक सवलती लागू राहतील असे शासन आदेश निर्गमित करण्यात आले होते, त्या विद्यार्थ्यांना त्या शैक्षणिक सवलती त्या आदेशात नमूद केलेल्या दिनांकापासून लागू राहतील व त्या जाती, जमाती असे आदेश निर्गमित केलेल्या दिनांकापासून लागू राहतील. ज्या जाती, जमातींना शैक्षणिक सवलती लागू करण्यात आल्या नाहीत, असे शासन आदेश निर्गमित करण्यात आले तर त्या शैक्षणिक सवलती त्या जाती, जमातींना त्या दिनांकापासून लागू राहणार नाहीत.

४. या योजनेवर होणारा खर्च "मागणी क्रमांक एन-३, २२२५-अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीय कल्याण-०३-मागासवर्गीय कल्याण-२७७-शिक्षण-[illegible] राज्य योजनांतर्गत योजना-[illegible] विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना भारत सरकार शिष्यवृत्ती [illegible] योजनांतर्गत योजना- [illegible] महाराष्ट्र विधान परिषदेत व विधानसभेत सादर केलेल्या अधिनियम, १९९६ च्या कलम [illegible] अन्वये मंजूर अनुदानातून" या लेखाशीर्षाखाली खर्च टाकण्यात येऊन तो [illegible]

..२.

प्रशिक्षणात कार्यरत येणाऱ्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

४. हा शासन निर्णय, नियोजन विभागाच्या सहमतीने व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ७१९/व्यय-११, दिनांक ५.१०.१९९८ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

ब. दि. सोनावणे

[ब. दि. सोनावणे]
उपसचिव, समाज कल्याण

प्रति:
संचालक, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
[illegible] संचालक, पुणे.
सर्व विभागीय समाज कल्याण अधिकारी
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी
सर्व कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी
सर्व समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व विस्तार निरीक्षक, जिल्हा परिषद.
महालेखाकार, महाराष्ट्र-१, मुंबई
महालेखाकार, महाराष्ट्र-२, नागपूर.
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
[illegible] व सेवा योजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
ग्रंथपाल, विधान मंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई-४०००३२.
संचालक, समाज कल्याण संचालनालय, [illegible]
निवड नस्ती, कार्यासन-२, समाज कल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.

Scanned by CamScanner

राज्यातील शासन मान्यताप्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमधील व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेणाऱ्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काच्या प्रतिपूर्तीची योजना शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून पुढे सुरु ठेवण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्र. इबीसी -२०१६/प्र.क्र. २२१ /शिक्षण-१,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांक : ३१ मार्च, २०१६.

वाचा : १) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, क्र.टीईएम -२०१५/ प्र. क्र. २१९/तांशि-४, दिनांक ३१ मार्च, २०१६.

प्रस्तावना :

शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, कृषि विभाग, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय आणि मत्स्यव्यवसाय विभाग या विभागांच्या अधिपत्याखालील मान्यता प्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित संस्थांमध्ये प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्ती करण्याबाबतचा धोरणात्मक निर्णय शैक्षणिक वर्ष २००६-०७ पासून घेतलेला आहे. सदरहू निर्णय शैक्षणिक वर्ष २००७-०८, २००८-०९, २००९-१०, २०१०-११, २०११-१२, २०१२-१३, २०१३-१४ व २०१४-१५ मध्ये कायम ठेवण्यात आलेला आहे. सदरहू योजना शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून सुरु ठेवण्याबाबतच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या प्रस्तावास मा.मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत मान्यता घेण्यात आली असून त्यासंदर्भातील उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या दिनांक ३१ मार्च, २०१६ च्या शासन निर्णयाच्या अनुषंगाने अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्ती करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुसार शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :

राज्यातील शासकिय, अशासकिय अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालये /तंत्रनिकेतने आणि शासकिय विद्यापीठात विनाअनुदानित तत्वावर सुरु असलेल्या निवडक व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेतलेल्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्ती योजना शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून पुढे सुरु ठेवण्यास खालीलप्रमाणे शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे :-

१. प्रचलित शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजना शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून पुढे अंमलबजावणी करण्यात यावी.

२. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीस दरवर्षी मंत्रिमंडळाची मान्यता न घेता धोरण म्हणून सदर योजनेस मान्यता देण्यात यावी.

३.सदर योजनेच्या अंमलबजावणी संदर्भातील सुधारीत पद्धतीचा पुढील शैक्षणिक वर्ष संपण्यापूर्वी विभागाने सविस्तर आढावा घ्यावा.

४. तसेच सदर योजनेच्या अंमलबजावणीकरिता आवश्यक असलेला निधी प्रत्येक वित्तीय वर्षी अर्थसंकल्पीत करुन उपलब्ध करण्यात यावा.

५. सदर योजनेचे मूळ निकष न बदलता अंमलबजावणीत सुधारणा करण्याचे अधिकार प्रशासकीय विभागांस वित्त विभागाच्या सल्ल्याने प्रदान करण्यात आले आहेत.

त्यानुसार सदरहू योजना शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून पुढे सुरु ठेवण्यास खालील सुधारित अटी व शर्तीनुसार मान्यता देण्यात येत आहे-

अ) आरोग्य विज्ञान पदवी अभ्यासक्रम (वैद्यकीय, दंत, होमिओपॅथी, युनानी, आयुर्वेद, भौतिकोपचार, व्यवसायोपचार व नर्सिंग) :- असोशिएशन ऑफ मॅनेजमेंट्स ऑफ अनएडेड प्रायव्हेट मेडीकल अँड डेंटल कॉलेजेस ऑफ महाराष्ट्र, मुंबई यांनी आरोग्य विज्ञान अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षास राबविलेल्या प्रवेश प्रक्रियेतून अथवा शासनाच्या सामाईक प्रवेश परीक्षाद्वारे प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना ते त्यांचा अभ्यासक्रम पूर्ण करेपर्यन्तच्या कालावधीसाठी लागू राहील. मात्र सदर प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर रिक्त राहिलेल्या जागांवर संस्था स्तरावर प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना जरी अशा प्रवेशांना प्रवेश नियंत्रण समितीने मान्यता दिली असली तरी या योजनेचा लाभ होणार नाही.

ब) उच्च व तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत- राज्यातील विनाअनुदानित महाविद्यालये /तंत्रनिकेतनांसमवेत शासकीय व अनुदानित महाविद्यालये /तंत्रनिकेतने आणि शासकीय विद्यापीठातील विनाअनुदानित तत्वावर चालविली जाणारी व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना लागू राहिल.

या योजनेमध्ये खालील अभ्यासक्रमांचा समावेश राहील :-

पदविका	पदवी	पदव्युत्तर पदवी
अभियांत्रिकी	अभियांत्रिकी	एम.बी.ए./एम.एम.एस.
औषधनिर्माणशास्त्र	औषधनिर्माणशास्त्र	एम.सी.ए.
एचएमसीटी	एचएमसीटी	--
--	वास्तुशास्त्र	--

क) **कृषी, पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग :**- राज्यातील चारही कृषी विद्यापीठांतर्गत कार्यरत असलेल्या मान्यता प्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित विद्यालये/महाविद्यालयांमधील शासकीय कोट्यातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्र कृषी शिक्षण व संशोधन परिषदेने निर्धारित केलेल्या दराप्रमाणे शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती पुढील अभ्यासक्रमांसाठी ही प्रतिपूर्ती योजना लागू राहील.

कृषी विद्यालये (पदविका)
दुग्ध व्यवसाय विकास (पदविका)
कृषी व संलग्न विषयांची महाविद्यालये (पदवी व पदव्युत्तर)
कृषी जैव तंत्रज्ञान महाविद्यालये (पदवी व पदव्युत्तर)
कृषी अन्न तंत्रज्ञान महाविद्यालये (पदवी व पदव्युत्तर)

ड) महाराष्ट्र शासनाच्या बी.एड व डी.एड. अभ्यासक्रमाच्या प्रतिपूर्तीसाठी पूर्वीचे आदेश लागू राहतील. सदर अभ्यासक्रमांची प्रतिपूर्ती राज्य शासनाच्या अनुक्रमे उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग व शालेय शिक्षण विभागाने निश्चित केलेल्या दराप्रमाणे अनुज्ञेय राहील.

२) सदरहू योजना सन २०१५-१६ पासून पुढे खालील अटी व शर्तीनुसार लागू राहतील :-

(१) राज्यातील मान्यता प्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमध्ये व्यवसायिक अभ्यासक्रमासाठी सन २०१५-१६ या शैक्षणिक वर्षापासून प्रथम वर्षात प्रवेश घेतलेल्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती, व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काची १०० टक्के प्रतिपूर्ती व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काची ५० टक्के प्रतिपूर्ती त्यांचा अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यन्त अनुज्ञेय राहील.

(२) विमुक्त जाती व भटक्या जमाती, इतर मागास प्रवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्याच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न रुपये ४.५० लाखाच्या मर्यादेत असावे. या योजनेचा लाभ प्रथम वर्षाकरिता मिळाल्यानंतर ही सवलत त्यांचा अभ्यासक्रम पुर्ण होईपर्यन्त अनुज्ञेय राहील. अशा विद्यार्थ्यांना दुस-या वर्षापासून दरवर्षी उत्पन्नाचा दाखला सादर करण्याची आवश्यकता राहणार नाही.

(३) आरक्षणाचा लाभ न घेता गुणवत्तेनुसार खुल्या गटातील जागांवर प्रवेश घेतलेल्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती, इतर मागास प्रवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी सुध्दा सदर योजना लागू राहील.

(४) उपरोक्त योजना फक्त शासकीय कोट्यातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांनाच लागू राहील.

(५) तंत्रशिक्षणाशी निगडीत पदविका, पदवी, पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांसाठी या योजनेचा लाभ ज्या विद्यार्थ्यांनी शासनाच्या केंद्रीभुत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (CAP) प्रवेश घेतला आहे, अशाच विद्यार्थ्यांना लागू राहील. मात्र सदर प्रवेश पक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर रिक्त राहिलेल्या जागांवर संस्थास्तरावर प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना जरी अशा प्रवेशांना प्रवेश नियंत्रण समितीने मान्यता दिली असली तरी या योजनेचा लाभ होणार नाही.

(६) थेट द्वितीय वर्ष अभियांत्रिकी तसेच औषध निर्माण शास्त्र तसेच पदवी अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेणा-या विद्यार्थ्यांनी जर शासनाच्या केंद्रीभुत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (CAP) प्रवेश घेतला असेल तरच त्यांना प्रतिपूर्ती योजनेचा लाभ होईल. मात्र सदर प्रवेश पक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर रिक्त राहिलेल्या जागांवर संस्थास्तरावर प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना जरी अशा प्रवेशांना प्रवेश नियंत्रण समितीने मान्यता दिली असली तरी या योजनेचा लाभ होणार नाही.

(७) सदरहू योजनेचा लाभ एआयईईई कोट्यातून प्रवेश घेणाऱ्या महाराष्ट्र राज्यातील अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती, इतर मागास प्रवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना लागू राहील.

(८) सदर योजना ही खाजगी अभिमत विद्यापीठ अथवा खाजगी स्वयंअर्थसहाय्यीत विद्यापीठातील अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेणा-या विद्यार्थ्यांना लागू राहणार नाही.

(९)सदर योजनेंतर्गत देण्यात येणारा लाभ हा शासनाने निश्चित केलेल्या निवडक व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी केवळ महाराष्ट्र राज्यातील अधिवास प्रमाणपत्र असणा-या विदयार्थ्यांसाठीच मर्यादित राहिल.

(१०)शासनाच्या विविध शिष्यवृत्ती योजनांपैकी केवळ कोणत्याही एकाच योजनेंतर्गत लाभ मिळण्यास संबंधित विद्यार्थी पात्र असेल. म्हणजेच अन्य योजनेच्या माध्यमातुन विद्यार्थी कोणत्याही शिष्यवृत्ती / शुल्क प्रतिपुर्तीचा लाभ घेत असल्यास तो विद्यार्थी या योजनेंतर्गत लाभ मिळण्यास पात्र असणार नाही.

(११)आरोग्य विज्ञान पदवी अभ्यासक्रम, उच्च व तंत्रशिक्षण विभागातंर्गत येणारे अभ्याक्रम व कृषी, पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागांतर्गत येणारे अभ्यासक्रमामध्ये प्रवेश घेतलेल्या लाभार्थी विद्यार्थ्याने नियमितपणे महाविद्यालया / तंत्रनिकेतनामध्ये शिक्षणासाठी वर्गात उपस्थित राहणे आवश्यक राहिल व प्रत्येक सत्र अथवा वर्षाची परीक्षा देणे आवश्यक राहिल. केवळ विशिष्ट परिस्थितीत विशेषत: आजारपणाच्या कारणास्तव परीक्षा देणे शक्य झाले नसल्यास संबंधित विदयार्थी व शैक्षणिक संस्थेने तशी शिफारस केल्यानंतर संबंधीत सक्षम अधिकारी यांनी तसे प्रमाणित करणे आवश्यक राहिल.

(१२)पात्र लाभार्थी विद्यार्थी व्यावसायिक अभ्यासक्रमाकरिता प्रवेश घेतल्यानंतर एखादया सत्राची (सेमिस्टरची) परीक्षा दिली नसल्यास अथवा एखादया शैक्षणिक वर्षात अनुत्तीर्ण झाल्याने त्या वर्षासाठी प्रवेश मिळाला नसल्यास पुढील वर्षाकरिता सदर योजनेंतर्गत सदर विद्यार्थी लाभ मिळण्यास अपात्र राहिल.

तथापि, तदनंतर पुनश्च: त्या सत्र/वर्षात परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतर अथवा अंशत: पास (ATKT) झाल्याने त्या अभ्यासक्रमाच्या पुढील शैक्षणिक वर्षासाठी प्रवेश मिळाल्यास सदर योजनेतील लाभासाठी पुन्हा पात्र ठरेल.

(१३)परंतु असे पात्र लाभार्थी विदयार्थी अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतल्यानंतर संपूर्ण अभ्यासक्रमाच्या एकूण कालावधीत दोन किंवा त्यापेक्षा अधिक वेळी पूर्णत: अनुत्तीर्ण झाल्यामुळे त्या अभ्यासक्रमाच्या पुढील शैक्षणिक वर्षासाठी प्रवेश मिळाला नसेल तर संबंधित विद्यार्थी प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाच्या उर्वरित कालावधीसाठी सदर योजनेंतर्गत लाभाकरिता कायमस्वरुपी अपात्र ठरेल.

(१४) लाभार्थी विदयार्थी व संबंधित शिक्षण संस्था यांनी सदर योजनेंतर्गत लाभ घेण्यासाठी सादर केलेल्या अर्जात चूकीची अथवा दिशाभूल करणारी माहिती सादर केल्यास त्यास उर्वरित अभ्यासक्रमाच्या कालावधीसाठी लाभ देण्यात येणार नाही. तसेच, त्या विदयार्थ्याला/संस्थेला त्यांनी सादर केलेल्या चूकीच्या माहितीच्या आधारे त्यापूर्वी मिळालेल्या लाभाच्या संपूर्ण रकमेची व्याजासह वसूली करण्यात येईल व कोणत्याही योजनेंतर्गत संबंधित विद्यार्थ्यास शिष्यवृत्ती/शुल्क प्रतिपूर्ती मिळण्यास प्रतिबंधित केले जाईल. या संदर्भातील सर्वस्वी जबाबदारी ही योजनेची अंमलबजावणी करणा-या सक्षम प्राधिकाऱ्याची असेल.

(१५) संबंधित विद्यार्थी स्वत:च्या चुकीच्या वर्तनामुळे समाधानकारक शैक्षणिक प्रगती करीत नसल्याबाबत किंवा संबंधित प्राधिकाऱ्याच्या पूर्वपरवानगीशिवाय अनियमितपणे गैरहजर राहणे इत्यादी स्वरुपाचे गैरवर्तन करत असल्याबाबत संबंधित शैक्षणिक संस्थेच्या प्रमुखाने निदर्शनास आणले तर अशा विद्यार्थ्याची शुल्क प्रतिपूर्ती थांबविण्यात किंवा रद्द करण्यात येईल.

(१६) ज्या अभ्यासक्रमाकरिता पात्र लाभार्थी विद्यार्थ्यास प्रतिपूर्ती प्रदान करण्यात आली आहे तो अभ्यासक्रम संबंधित विद्यार्थ्याने मध्येच सोडला तर अशा विद्यार्थ्यास प्रदान केलेल्या प्रतिपूर्तीची रक्कम राज्य शासनास योग्य वाटल्यास त्याच्या/तिच्याकडून वसुल केली जाईल.

(१७) सदर योजनेच्या अंमलबजावणीबाबतच्या कोणत्याही पूर्वसूचना न देता बदल अथवा सुधारणा करण्याचे अधिकार शासनास राहतील व असे बदल केल्यामुळे कोणत्याही प्रकारचे नुकसान झाल्याबाबतचा दावा कोणत्याही विद्यार्थ्यास किंवा शैक्षणिक संस्थेस अथवा विद्यार्थ्याच्या पालकांना शासनाच्या विरुध्द करता येणार नाही.

(१८) सदर योजनेच्या लाभाकरिता शासकीय अथवा शासन अनुदानित शैक्षणिक संस्था किंवा शासकीय विदयापीठ वगळून अन्य सर्व खाजगी विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थांमधील पात्र विदयार्थ्यांचे प्रवेश व विद्यार्थ्यांकडून आकारावयाचे असलेले शिक्षण शुल्क हे महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक (प्रवेश व शिक्षण शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम २०१५ ,मधील तरतूदीनुसार शुल्क नियामक प्राधिकरणाकडून प्रत्येक वर्षी निश्चित करुन अंतिम करणे आवश्यक राहील.

(१९) सदर योजनेंतर्गत पात्र असणारे व्यावसायिक अभ्यासक्रम राबविणाऱ्या संबंधित शैक्षणिक संस्थांनी पुढील ३ वर्षाच्या आत म्हणजेच शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ पर्यंत सक्षम शिखर संस्थेकडून मूल्यांकन व दर्जाचा मानांकन प्राप्त करणे (Assesment and Accreditation) आवश्यक राहील. तदनंतर शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० पासून संबंधित शिखर संस्थांकडून मूल्यांकन व दर्जा निश्चिती करुन मूल्यांकन प्राप्त न केल्यास अशा संस्थांना मुल्यांकन व दर्जा मानांकन प्राप्त होईपर्यंत या योजनेतून वगळण्यात येईल व त्या वर्षापासून केवळ मानांकन प्राप्त करणाऱ्या शैक्षणिक संस्थेमध्ये प्रथम वर्षासाठी प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांकरिताच सदर योजना लागू राहील.

<u>शुल्क प्रतिपूर्तीच्या वितरणाची कार्यपद्धती:-</u>

(०१) सदर योजनेतंर्गत शैक्षणिक संस्थांमधील सर्व व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना प्रवेश घेणा-या पात्र लाभार्थींचे अर्ज संगणकीय ऑनलाईन प्रणालीद्वारे स्विकारण्यात यावे.

(०२) विमुक्त जाती व भटक्या जमाती, इतर मागास प्रवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांकरिता निश्चित केलेल्या त्याच्या कुटुंबाची (दोन्ही पालकांची एकत्र) उत्पन्न मर्यादा ही सक्षम अधिकाऱ्याने प्रमाणित केल्याची खातरजमा करणे आवश्यक असून उत्पन्न प्रमाणपत्र हे किमान संबंधित तहसिलदार यांचे असावे.

(०३) प्रत्येक लाभार्थी विदयार्थ्याचा आधार क्रमांक किंवा विशिष्ट संगणकीय क्रमांक नमूद करुन संबंधित विद्यार्थी प्रत्येक वर्षाच्या प्रथम सत्राच्या / वर्षाच्या परीक्षेस बसला असल्याबाबत संगणकीय प्रणालीव्दारे खातरजमा करुन त्या विदयार्थ्याची सर्व माहिती शैक्षणिक संस्थेने ऑनलाईन स्वरुपात प्रमाणित करुन ऑनलाईन अर्ज सक्षम अधिका-याकडे सादर करणे आवश्यक राहिल.

(०४) प्रत्येक लाभार्थी विद्यार्थी हा संबंधित शैक्षणिक संस्थेत प्रवेश घेतल्याची अथवा शिक्षण घेत असल्याची व शैक्षणिक संस्थेत बनावट विद्यार्थ्यांची नोंद नसल्याची संगणकीय प्रणालीद्वारे पडताळणी करणे आवश्यक असेल.

(०५) सक्षम प्राधिका-यास ऑनलाईन अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर त्यामधील विदयार्थ्याची सर्व माहिती व त्यास दिलेला प्रवेश हा प्रवेश नियमन प्राधिकरणाद्वारे वैध ठरविण्यात आल्याची पडताळणी करावी.

(०६) पात्र विद्यार्थ्यांची माहिती आधार क्रमांक किंवा विशिष्ट संगणकीय क्रमांकाशी संबंधित शैक्षणिक संस्था/विद्यापीठ यांचेकडील अथवा अन्य उपलब्ध व्यक्तिगत माहितीशी संलग्नीत झाल्यानंतर संबंधित विद्यार्थी प्रत्यक्षात शैक्षणिक संस्थेत शिकत असल्याची आणि शैक्षणिक वर्षाच्या प्रथम सत्राच्या परीक्षेस बसला असेल अशा व केवळ उपरोक्त नमूद सर्व अटी/शर्तीची पूर्तता करत असलेल्या पात्र विद्यार्थ्यांनाच सदर योजनेतील लाभासाठी पात्र समजण्यात येईल.

(०७) ज्या अभ्यासक्रमांना सत्र परीक्षा पध्दती लागू नाही, अशा अभ्यासक्रमाकरीता संबंधित विद्यार्थ्याचा प्रवेश हा प्रवेश नियमन प्राधिकरण व संबंधित विद्यापीठाने निश्चित केल्यानंतर विद्यापीठाच्या पटावर नोंदविण्यात आलेला नोंदणी क्रमांक तपासून संबंधित अभ्यासक्रमास प्रवेश घेणा-या पात्र विदयार्थ्याला व सहा महिन्याचे पट पडताळून त्याला प्रमाणपत्र दिल्यावर लाभासाठी निश्चित करण्यात येईल. संस्थेने खोटे प्रमाणपत्र दिल्यास संस्थेवर कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.

(०८) अशा पात्र विदयार्थ्यांची विहित मर्यादेतील प्रतिपूर्ती सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून ही थेट स्वरुपात संबंधित शिक्षण संस्थेला त्यांच्या बँक खात्यात ECS द्वारे प्रतिपूर्ती करणे आवश्यक असेल.

(०९) वरीलप्रमाणे पात्र लाभार्थी विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती केल्यानंतर दरवर्षी अशा लाभार्थी विद्यार्थ्यांची अभ्यासक्रम व शैक्षणिक संस्थानिहाय सविस्तर यादी ही समाजकल्याण आयुक्तालय व विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास प्रवर्ग व विशेष मागास वर्ग कल्याण संचालनालयाच्या सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी त्यांच्या संकेतस्थळावर न चुकता प्रसिध्द करणे बंधनकारक असेल.

(१०) तसेच सदर योजनेंतर्गत पात्र लाभार्थ्यांपोटी शासनाकडून संबंधित शैक्षणिक संस्थांना अदा करण्यात येणाऱ्या शुल्क प्रतिपूर्तीबाबत विविध विभागांच्या अखत्यारीतील सर्व सक्षम प्राधिकारी किंवा नेमून दिलेल्या त्यांच्या प्रतिनिधीद्वारे वेळोवेळी दरवर्षी लाभार्थ्यांची शैक्षणिक प्रगती व उपस्थिती बाबत खात्री करावी. त्यासाठी आवश्यक त्या सूचना वेळापत्रकासह सक्षम प्राधिकारी व संनियंत्रण अधिकाऱ्यांनी निर्गमित करावीत. तसेच या योजनेतील त्रुटी संदर्भातील निरीक्षण व फलनिष्पत्तीचा अहवाल सक्षम प्राधिकाऱ्यांमार्फत शासनास न चुकता वेळोवेळी सादर करणे अनिवार्य असेल.

यावर होणारा खर्च खालील लेखाशीर्षाखाली मंजूर करण्यात आलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा :-

अ) मागणी क्रमांक एन-३, २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण, ०१-अनुसूचित जातीचे कल्याण, २७७-शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-राज्य योजनांतर्गत योजना, (०४)(२०) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मॅट्रीकोत्तर शिक्षणासाठी शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने (विघयो) (२२२५ ३८०५) (योजनांतर्गत), ३४-शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने

ब) मागणी क्रमांक एन-३, २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण, ०१-अनुसूचित जातीचे कल्याण, २७७-शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- (०२) शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने, (०२)(१७) राज्यातील इतर मागासवर्ग विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण फी, परीक्षा फी प्रदाने (२२२५ ३२३३) (योजनांतर्गत), ३४-शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने

क) मागणी क्रमांक एन-३, २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण, ०१-अनुसूचित जातीचे कल्याण, २७७-शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- (०२) शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने, (०२)(०४) शिक्षण फी, परीक्षा फी प्रदाने (२२२५ ०८०६) (योजनेतर), ३४-शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने

ड) मागणी क्रमांक एन-३, २२२५ अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण, ०१-अनुसूचित जातीचे कल्याण, २७७-शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- (०२) शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने, (०२)(१४) विशेष मागासप्रवर्ग विद्यार्थ्यांना मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृती/शिक्षण फी, परीक्षा फी प्रदाने (२२२५ २५९६) (योजनेतर), ३४-शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१६०३३११६२९१७५२२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने स्वाक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Uttam Shivram Lonare

Digitally signed by Uttam Shivram Lonare
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=Joint Secretary, postalCode=400032, st=Maharashtra, cn=Uttam Shivram Lonare
Date: 2016.04.01 16:28:05 +05'30'

(उ.शि.लोणारे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१)मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.

२)मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

३)मा.मंत्री, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव

४) मा.मंत्री, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव

५) मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव

६) मा.मंत्री, कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव

७) मा.राज्यमंत्री, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव

८)मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

९)अपर मुख्य सचिव, कृषि व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

१०)अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

११)अपर मुख्य सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

१२)अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

१३)प्रधान सचिव (पदुम), कृषि व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

१४) आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

१५) संचालक, वि.जा.भ.ज., इ.मा.व विशेष मागास वर्ग संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

१६)संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

१७)संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

१८)महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई (प्रसिद्धीसाठी)
१९)महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.
२०)महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.
२१)अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
२२)सर्व प्रादेशिक उपायुक्त/सहायक आयुक्त, समाजकल्याण विभाग,
२२)निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
२३)सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
२४) कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग (व्यय-१४/अर्थ-५), मंत्रालय, मुंबई.
२५) कक्ष अधिकारी, विधानमंडळ अनुसूचित जाती कल्याण समिती, विधानभवन, मुंबई
२६) कक्ष अधिकारी, विधानमंडळ इतर मागासवर्ग कल्याण समिती, विधानभवन, मुंबई
२७)निवड नस्ती (कार्यासन शिक्षण-१).

राज्यातील शासन मान्यताप्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित संस्थांमधील व्यावसायिक अभ्यासक्रमामध्ये प्रवेश घेणाऱ्या अनुसूचित जाती विमुक्त जाती भटक्या जमाती,विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काच्या प्रतिपूर्तीबाबत................

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक - इबीसी-२०११/प्र.क्र.१६४/शिक्षण -१
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : ३ फेब्रुवारी, २०१२.

प्रस्तावना- शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकिय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग,कृषी विभाग व पशुसंवर्धन दुग्धव्यवसाय आणि मत्सव्यवसाय विभाग या विभागाच्या अधिपत्याखालील मान्यताप्राप्त विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमधील व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी सन २०११-१२ या शैक्षणिक वर्षात प्रवेश घेणाऱ्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती भटक्या जमाती,विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना फी प्रतिपूर्ती करण्याबाबत बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.त्या अनुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतलेला आहे.

शासन निर्णय - राज्यातील शासन मान्यताप्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमध्ये व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी सन २०११-१२ या वर्षी प्रवेश घेतलेल्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क समिती, प्राधिकरण किंवा परिषदने निर्धारित केलेल्या दराप्रमाणे शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काची प्रतिपूर्ती खालील अटींच्या अधीन राहून शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

अ) आरोग्य विज्ञान पदवी अभ्यासक्रम (वैद्यकीय, दंत, होमिओपॅथी, युनानी, आयुर्वेद भौतिकोपचार, व्यवसायोपचार व नर्सिंग) प्रथम वर्षास असोशिएशन ऑफ मॅनेजमेंटस् ऑफ अनएडेड प्रायव्हेट मेडीकल अँड डेंटल कॉलेजेस ऑफ महाराष्ट्र, मुंबई यांनी (आरोग्य विज्ञान अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षास ज्या सामाईक प्रवेश परीक्षाव्दारे त्यांना प्रवेश मिळाला) राबविलेल्या प्रवेश प्रक्रीयेतून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना ते त्यांचा अभ्यासक्रम पूर्ण करेपर्यंतच्या कालावधीसाठी लागू राहील.

ब) उच्च व तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत असणारे अभ्यासक्रम

पदविका	पदवी	पदव्युत्तर पदवी
अभियांत्रिकी	अभियांत्रिकी	एम.बी.ए.
औषधनिर्माण शास्त्र	औषधनिर्माण शास्त्र	एम.सी.ए.
एच.एम.सी.टी.	एच.एम.सी.टी.	--
--	वास्तुशास्त्र	--

Scanned by CamScanner

क) **कृषी, पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागांतर्गत असणारे अभ्यासक्रम**

कृषी, पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागांतर्गत राज्यातील चारही कृषि विद्यापीठांतर्गत कार्यरत असलेल्या मान्यताप्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विना अनुदानित अभ्यासक्रतासाठी शासकीय कोटयातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषदने निर्धारित केलेल्या दराप्रमाणे शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती खालील अभ्यासक्रमासाठी ही योजना लागू राहील.

कृषि विद्यालय (पदविका,)

कृषि व सलंग्न विषयाची महाविद्यालये (पदवी व पदव्युत्तर)

कृषि जैवतंत्रज्ञान महाविद्यालय (पदवी व पदव्युत्तर)

कृषि अन्नतंत्रज्ञान महाविद्यालय (पदवी व पदव्युत्तर)

सदरहू योजना सन २०११-१२ या शैक्षणिक वर्षात राबविण्यासाठी खालील अटी व शर्तीनुसार लागू राहतील.

शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्तीचे सदर धोरण हे सन २०११-१२ या शैक्षणिक वर्षाकरिता कालावधीसाठी लागू राहील.

१. राज्यातील मान्यताप्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमध्ये व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी सन २०११-१२ या शैक्षणिक वर्षात प्रथम वर्षात प्रवेश घेतलेल्या अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्क व परीक्षा शुल्काची १००% प्रतिपूर्ती करणे ही त्या वर्षापुरती लागू राहील.

२. विमुक्त जाती भटक्या जमाती,विशेष मागस प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न क्रिमीलेअरच्या मर्यादेत असावे. (सध्या रुपये ४.५० लाख आहे.)

३. सन २०११-१२ या शैक्षणिक वर्षात प्रथम वर्षात प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती भटक्या जमाती,विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्क व परीक्षा शुल्काची १००% प्रतिपूर्ती व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्क व परीक्षा शुल्काची ५०% प्रतिपूर्ती ही त्या वर्षापूरती लागू राहील.

४. आरक्षणाचा लाभ न घेता, गुणवत्तेनुसार खुल्या गटातील जागांवर प्रवेश घेतलेल्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती भटक्या जमाती,विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठीसुद्धा सदरची योजना लागू राहील.

५. उपरोक्त योजना फक्त शासकीय कोटयातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांनाच लागू राहील.

६. तंत्र शिक्षणाशी निगडीत पदविका पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी या योजनेचा लाभ ज्या विद्यार्थ्यांनी शासनाच्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (CAP) प्रवेश घेतला आहे, अशाच विद्यार्थ्यांना लागू राहिल.

Scanned by CamScanner

७. थेट द्वितीय वर्ष अभियांत्रिकी तसेच औषधनिर्माणशास्त्र पदवी अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेणा-या विद्यार्थ्यांनी जर शासनाच्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (CAP) प्रवेश घेतला असेल तरच त्यांना या प्रतिपूर्ती योजनेचा लाभ मिळेल.

८. अनुत्तीर्ण होणाऱ्या विद्यार्थ्यांना ही सवलत लागू राहाणार नाही.

९. अभिमत विद्यापीठात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना ही योजना लागू राहणार नाही.

१०. ही सवलत एक किंवा दोन विषयांमध्ये अनुत्तीर्ण होऊन पुढच्या वर्गात ए.टी.के.टी.द्वारे प्रवेश घेतलेल्या [Allowed To Keep Term (A.T.K.T.) मिळालेल्या] विद्यार्थ्यांना अनुज्ञेय राहील.

११. <u>या पूर्वीचे सर्व शासन निर्णय अधिक्रमित करण्यात येत असून यापुढील काळात या शासन निर्णयाप्रमाणेच कार्यवाही करण्यात यावी.</u>

१२. यावर होणारा खर्च "मागणी क्रमांक एन-३ २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण, ०१-अनुसूचित जातीचे कल्याण, २७७-शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-राज्य योजनांतर्गत योजना (०२) (१७) राज्यातील इतर मागासवर्ग विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण फी व परीक्षा फी -(विघयो) (०४) (२०) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मॅट्रीकोत्तर शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने, (२२२५ ३८० ५१), ३४ शिष्यवृत्त्या/ विद्यावेतने " या लेखाशीर्षाखाली सन २०११-१२ या आर्थिक वर्षामध्ये मंजूर करण्यात आलेल्या तरतुदीमधून भागविण्यात यावा.

१३. यावर होणारा खर्च "मागणी क्रमांक एन-३ - २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण, ०३-मागासवर्गाचे कल्याण, २७७-शिक्षण,(०२) (१७) राज्यातील इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी मॅट्रीकोत्तर शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने, (२२२५ ३२३३) ३४ शिष्यवृत्त्या/ विद्यावेतने " या लेखाशीर्षाखाली सन २०११-१२ या आर्थिक वर्षामध्ये मंजूर करण्यात आलेल्या तरतुदीमधून भागविण्यात यावा.

१४. यावर होणारा खर्च "मागणी क्रमांक एन-३ - २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण, -०३-मागासवर्गाचे कल्याण,, २७७-शिक्षण, (०२) (०४) शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने, (२२२५ ०८-०६), ३४ शिष्यवृत्त्या/ विद्यावेतने " या लेखाशीर्षाखाली सन २०११-१२ या आर्थिक वर्षामध्ये मंजूर करण्यात आलेल्या तरतुदीमधून भागविण्यात यावा.

१५. यावर होणारा खर्च "मागणी क्रमांक एन-३ - २२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण, ०३-मागासवर्गाचे कल्याण, २७७-शिक्षण, (०२) (१४) विशेष मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी मॅट्रीकोत्तर शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने, (२२२५ २५९६), ३४ शिष्यवृत्त्या/ विद्यावेतने " या लेखाशीर्षाखाली सन २०११-१२ या आर्थिक वर्षामध्ये मंजूर करण्यात आलेल्या तरतुदीमधून भागविण्यात यावा.

Scanned by CamScanner

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करुन देण्यात आला असुन, त्याचा सांकेतांक क्रमांक२०१२०२०८०५१८६१८२३८०४ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(दिनेश वाघमारे)
सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.राज्यपाल यांचे सचिव
मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव
मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव
मा.मंत्री, सा.न्या. यांचे खाजगी सचिव
मा.मंत्री, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग,मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
मा.मंत्री,उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,मंत्रालय,मुंबई यांचे खाजगी सचिव
मा.मंत्री,शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग,मंत्रालय,मुंबई यांचे खाजगी सचिव
मा.मंत्री,कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय,मुंबई यांचे खाजगी सचिव
मा.राज्यमंत्री,सा.न्या.यांचे खाजगी सचिव
मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे स्वीय सहाय्यक
प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
प्रधान सचिव, कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई
सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग,मंत्रालय,मुंबई
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई
आयुक्त समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
सर्व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी
सर्व विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी
सर्व जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, गट-अ, जिल्हा परिषद
महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
निवासी लेखा परीक्षक, मुंबई/अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
वित्त विभाग, (व्यय १४/अर्थसंकल्प-५),मंत्रालय,मुंबई
कक्ष अधिकारी, विधानमंडळ अनुसूचित जाती कल्याण समिती (ड-४), १५ वा मजला, विधानभवन, मुंबई - ४०० ०३२. (५ प्रतीसह)
निवड नस्ती, मावक २

Scanned by CamScanner

९२३५
दिनांक- २५/१०/०३

राज्यातील इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण फी व परीक्षा फी सवलत देणे.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग.
शासन निर्णय, क्रमांक:इमाव-२००३/प्र.क्र.३०३/मावक-३.
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : ६ ऑक्टोबर, २००३

प्रस्तावना :- केंद्रशासनाने इतर मागासवर्गासाठी १०० टक्के केंद्र पुरस्कृत योजनेनुसार शालांत परीक्षोत्तर शिष्यवृत्ती योजना सन १९९८-९९ पासून लागू केली आहे. त्या अनुषंगाने राज्यात अनुसूचित जाती/विमुक्त जाती भटक्या जमाती या प्रवर्गांना राज्यात लागू करण्यात आलेल्या शालांत परिक्षोत्तर शिष्यवृत्तीच्या धर्तीवर इतर मागासवर्गातील विद्यार्थ्यांना शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक: इमाव-२००२/प्र.क्र.४१४/मावक-३, दि.२९ मे, २००३ अन्वये सन २००३-०४ या शैक्षणिक वर्षापासून शालांत परीक्षोत्तर शिष्यवृत्ती योजना लागू करण्यात आली आहे. अनुसूचित जाती/जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती या प्रवर्गांच्या विद्यार्थ्यांना राज्यात शिक्षण फी व परीक्षा फी योजना शासन निर्णय, शिक्षण व समाज कल्याण विभाग, क्रमांक:इबीसी-१०६८/८३५६७ जे, दि.२४.१२.१९७० अन्वये लागू करण्यात आली आहे. इतर मागासवर्ग प्रवर्गातील जे विद्यार्थी शिष्यवृत्तीसाठी पात्र नसतील, त्यांना सदर योजना लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :- राज्यातील अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्ग या प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी सुरु असलेल्या शालांत परिक्षोत्तर (मॅट्रीकोत्तर) शिक्षण फी व परीक्षा फी योजनेच्या धर्तीवर राज्यातील इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शालांत परीक्षोत्तर (मॅट्रीकोत्तर) शिक्षण फी व परीक्षा फी माफी सवलतीची योजना सन २००३-०४ या शैक्षणिक वर्षापासून लागू करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. राज्यात इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी लागू करण्यात आलेली सदर योजना ही, ज्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न क्रीमीलेअरच्या मर्यादेत असेल अशा इतर मागासवर्ग पालकांच्या पाल्यांना लागू राहील. तसेच या योजनेच्या अटी व शर्ती ह्या अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्ग या प्रवर्गासाठी शालांत परिक्षोत्तर शिक्षण फी व परीक्षा फी योजने अंतर्गत लागू असलेल्या अटी व शर्तीप्रमाणेच राहतील.

३. इतर मागासवर्ग विद्यार्थ्यांसाठी वरीलप्रमाणे लागू करण्यात आलेली शालांत परिक्षोत्तर (मॅट्रीकोत्तर) शिक्षण फी व परीक्षा फी सवलत योजना शासकीय व अनुदानित महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना लागू राहील.

४. यासाठी संचालक, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

५. या बाबीवर होणारा खर्च "२२२५-अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण, ०३-मागासवर्गीयांचे कल्याण, २७७-शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना (राज्य योजनांतर्गत योजना) (०२) (१७) राज्यातील इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण फी व परीक्षा फी माफी प्रदाने" (२२२५ ३३३ ३) - ४०-शिष्यवृत्त्या व विद्यावेतने-मागणी क्र.एन-४ या लेखा शीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. त्या-त्या वित्तीय वर्षाच्या मंजूर तरतुदीमधून भागविण्यात यावा.

(...२)

Scanned by CamScanner

[illegible] शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने त्यांचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. [illegible] दि. [illegible] अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

वैं.अ.पारकर

(वैं.अ.पारकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.राज्यपालांचे सचिव

मा.मुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा.उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा.मंत्री (शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा.मंत्री (समाजकल्याण) यांचे खाजगी सचिव [illegible], मुंबई

मा.[illegible] (शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव [illegible], मुंबई

मा.राज्यमंत्री (समाजकल्याण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

[illegible]

संचालक, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे [illegible]

संचालक, शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

संचालक, [illegible] व [illegible]शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, [illegible]

संचालक, [illegible] शिक्षण व प्रशिक्षण [illegible] राज्य, मुंबई

[illegible] कार्यालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

[illegible] समाज कल्याण अधिकारी [illegible]

सर्व जिल्हाधिकारी

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, सर्व जिल्हा परिषदा

सर्व [illegible] जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी [illegible]

सर्व जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषदा,

महालेखापाल, महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) १/२, मुंबई/नागपूर

महालेखापाल, महाराष्ट्र (लेखापरीक्षा) १/२, मुंबई/नागपूर

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई

[illegible], सर्व [illegible] निधी लेखा, मुंबई

सर्व [illegible] विभाग

सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग/कार्यालय प्रमुख

वित्त विभाग-व्यय-१२, अर्थसंकल्प

नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

[illegible]

[illegible] नागरिक व जनसंपर्क [illegible] मुंबई (५ प्रती)

[illegible] तीन प्रतीमध्ये (प्रसिद्धी करीता)

निवड नस्ती/कार्यासन ३.

ई-स्कॉलरशिप-भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती व शिक्षण शुल्क परिक्षा शुल्क प्रदाने योजना- रकमा बँकेमार्फत अदा करणे.......

महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्र. ईबीसी-२००९/प्र.क्र.१२२/मावक-३
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,मंत्रालय, मुंबई
दिनांक : ११ जानेवारी, २०१०

वाचा : शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग क्र. इबीसी-२००३/प्र.क्र.३०१/मावक-२, दिनांक ०१.११.२००३

प्रस्तावना : भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजना ही सन १९५९-६० सालापासून केंद्र शासनाकडून राज्य शासनाकडे हस्तांतरीत करण्यात आलेली आहे. या योजनेखाली अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रमानुसार केंद्र शासनाने विहित केलेल्या दराने निर्वाहभत्ता अदा केला जातो. या बरोबरच शिक्षण फी, परिक्षा फी व कनिष्ठ महाविद्यालय / महाविद्यालयांची देय असलेली फीची प्रतिपूर्ती केली जाते. त्याचप्रमाणे शिक्षण शुल्क समितीने निर्धारित केलेल्या दराने व्यावसायिक अभ्यासक्रमामध्ये प्रवेश घेतलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण फी व परिक्षा फीची प्रतिपूर्ती केली जाते.

२. भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती या योजनेखाली विविध शैक्षणिक अभ्यासक्रमासाठी कनिष्ठ महाविद्यालय /महाविद्यालयाकडून शिष्यवृत्तीचे प्रस्ताव जिल्हास्तरावर विशेष जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी यांच्याकडे प्राप्त होतात. सध्याच्या काळात महाविद्यालयाची संख्या व विद्यार्थ्यांची संख्या मोठ्या प्रमाणात वाढलेली आहे. त्यामुळे भारत सरकार शिष्यवृत्ती व शिक्षण शुल्क, परिक्षा शुल्क प्रस्तावांच्या संख्येत मोठ्या प्रमाणात वाढ झालेली आहे. या सर्व प्रस्तावांची छाननी करणे, कोषागारांतून रक्कम पारित करणे व धनाकर्षाद्वारे महाविद्यालयाकडे वर्ग करुन त्यांच्यामार्फत विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीचे व शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क रक्कमेचे वाटप करणे या कार्यपद्धतीस विलंब लागतो. सध्याच्या पद्धतीनुसार विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीचे वाटप महाविद्यालयामार्फत केले जाते. काही विद्यार्थी महाविद्यालय सोडून गेले असल्यास अशा विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीची रक्कम महाविद्यालयात पडून असते. या योजनेची सर्व प्रक्रिया ही मनुष्य बळाचा वापर करुन केली जात असल्याने या योजनेमध्ये बराच विलंब लागत असून बऱ्याच ठिकाणी अचूकता राहत नाही असे निदर्शनास येत आहे. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना देण्यात येणाऱ्या शिष्यवृत्तीचे वाटप बँकेमार्फत करण्यात येईल असे निवेदन मा. राष्ट्रपती यांनी संसदेच्या अभिभाषणामध्ये केलेले आहे. त्यानुसार सामाजिक न्याय विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्ती व शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क वितरण बँकेमार्फत करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

Scanned by CamScanner

शासन निर्णय : सामाजिक न्याय विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या अनुसूचित जाती, विमुक्त व भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गाच्या भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती व

शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क या योजनेची रक्कम राष्ट्रीयकृत बँकेमार्फत अदा करण्याच्या प्रस्तावास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

२. या सर्व योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी मार्गदर्शक सूचना खालीलप्रमाणे आहेत :-

१) विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी मुंबई उपनगर यांनी दिनांक ०१/०२/२०१० पासून सर्व महाविद्यालयांना सर्व चेक पाठविणे बंद करुन त्याऐवजी सी.बी.एस./ई.सी.एस. पध्दतीचा अवलंब करावा. त्यासाठी त्यांनी ज्या राष्ट्रीयकृत बँकेत कोअर बँकींग सुविधा उपलब्ध आहे त्या बँकांमध्ये सर्व महाविद्यालयांनी व विद्यार्थ्यांनी खाती उघडण्याबाबत कार्यवाही करावी.

२) इतर जिल्हयांच्या विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिका-यांनी त्यांच्या जिल्हयांमध्ये ही योजना दिनांक ०१/०३/२०१० पासून सुरु करावी याकरिता त्यांनी सर्व महाविद्यालयांना दिनांक २५/०२/२०१० पर्यंत ज्या राष्ट्रीयकृत बँकांमध्ये कोअर बँकींग सुविधा उपलब्ध आहे त्या बँकांमध्ये खाती उघडण्याबाबत माहिती दयावी.

३) विद्यार्थ्यांचे खात्यावर सी.बी.एस./ई.सी.एस. पध्दतीद्वारे शिष्यवृत्तीची रक्कम जमा करण्यासाठी पायलट प्रोजेक्ट म्हणून विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, मुंबई उपनगर, यांनी त्यांच्या जिल्ह्यातील कमीत कमी तीन महाविद्यालयांची निवड करावी. यामधील एक महाविद्यालय हे व्यावसायिक अभ्यासक्रम शिकविणारे असावे. या तीन महाविद्यालयांनी सर्व विद्यार्थ्यांचे ज्यामध्ये कोअर बँकींग आणि एस.एम.एस.ची सुविधा उपलब्ध आहे अशा राष्ट्रीयकृत बँकेत खाते उघडण्याबाबत कार्यवाही करावी. त्या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या खात्यात विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, मुंबई उपनगर यांनी शिष्यवृत्तीची रक्कम जमा करावी.

उर्वरीत महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या खात्यावर शिष्यवृत्तीची रक्कम जमा करण्याची कार्यवाही महाविद्यालय करतील. सदर महाविद्यालयांनी चेक ऐवजी सी.बी.एस./ई.सी.एस. प्रणालीद्वारे शिष्यवृत्तीचे वाटप करण्यात सुरुवात करावी. हे काम ३१/०३/२०१० पुर्वी पुर्ण करावे.

४) सॉफ्टवेअरची वाट न पाहता महाराष्ट्रातील सर्व महाविद्यालयांनी शिष्यवृत्ती घेणा-या सर्व विद्यार्थ्यांचे दिनांक ३०/०६/२०१० पर्यंत कोअर बँकींग राष्ट्रीयकृत बँकेमध्ये खाती उघडावीत. सर्व महाविद्यालयांनी दिनांक ०१/०७/२०१० पासून सी.बी.एस./ई.सी.एस. द्वारे विद्यार्थ्यांच्या बँकखात्यामध्येच शिष्यवृत्तीची रक्कम जमा करावी.

५) ज्या विद्यार्थ्यांचे इतर बँकामध्ये खाते आहेत त्यांनी दिनांक ३०/०६/२०१० पर्यंत कोअर बँकींग सुविधा उपलब्ध आहे अशा राष्ट्रीयकृत बँकेमध्ये खाती उघडणे आवश्यक आहे. दिनांक

Scanned by CamScanner

०१/०७/२०१० पासून जोपर्यंत याबाबतचे सॉफ्टवेअर तयार होत नाही तोपर्यंत विद्यार्थ्यांच्या खात्यावर महाविद्यालयाकडून सी.बी.एस./ई.सी.एस. मार्फत शिष्यवृत्तीचे पैसे जमा करण्यात येतील. सॉफ्टवेअर तयार झाल्यानंतर शासनाकडून थेट विद्यार्थ्यांच्या खात्यामध्ये शिष्यवृत्तीचे पैसे जमा केले जातील.

६) जी राष्ट्रीयकृत बँक विद्यार्थ्यांच्या भ्रमणध्वनीवर शिष्यवृत्तीची रक्कम जमा झाल्याचा संदेश (SMS) मोफत पाठवेल तसेच विद्यार्थ्यांचे शुन्य शिलकीचे (झिरो बॅलन्स) खाते उघडण्यास तयार असेल अशाच राष्ट्रीयकृत बँकेस प्राधान्य द्यावे.

३. संचालक, माहिती व जनसंपर्क, संचालनालय यांनी या शासन निर्णयास व्यापक प्रमाणावर प्रसिध्दी द्यावी.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेब-साईटवर उपलब करुन देण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्र. २०१००१११८३९२५००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सही/-

(राजेश अग्रवाल)

सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

मा. राज्यपालांचे सचिव

मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव

मा. उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा. मंत्री, सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव

मा. राज्यमंत्री, सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव

मा. राज्यमंत्री, वि.जा.भ.ज., इ.मा.व. व वि.मा.प्र. यांचे खाजगी सचिव

मा. मुख्य सचिव

सर्व अमुस/प्रधान सचिव/सचिव मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, माहिती व तंत्रज्ञान संचालनालय, मुंबई

प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई

संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, म. रा., मुंबई

संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, म. रा., मुंबई

Scanned by CamScanner

शासन मान्यताप्राप्त विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमधील इतर अभ्यासक्रमासाठी व व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी शासकीय कोटयातून प्रवेश घेणाऱ्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काच्या प्रतिपूर्तीबाबत

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक - इमाव-२००२/ प्र.क्र. ४१४ /मावक-३
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : १२ मार्च २००७.

वाचा : १) शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग क्रमांक - एसएसएन-२१०३/ (५०/०३)/माशि-२, दिनांक २७.५.२००३

२) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक - युएसजी-२००३/ (८५/०३)/विशि-४, दिनांक २४.९.२००३

३) शासन निर्णय, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य विभाग क्रमांक - एमईडी-१००३/ सीआर ५०४/भाग ३/२००३/शिक्षण-२, दिनांक २५.११.०३

४) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक - टीइएम-२००३/ (२९२/०३)/तांशि-१, दिनांक १२.५.२००४

५) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक:इमाव-२००३/प्र.क्र. २०३/मावक-३, दि. ०६/१०/२००३

प्रस्तावना :- वर नमुद केलेल्या अनु क्र. ५ येथील शासन निर्णयानुसार राज्यातील अनुसुचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग या प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी सुरु असलेल्या शालांत परिक्षोत्तर शिक्षण फी परिक्षा फी योजनेच्या धर्तीवर राज्यातील इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शालांत परिक्षोत्तर (मॅट्रिकोत्तर) शिक्षण फी व परिक्षा फी ही योजना सन २००३-०४ हया शैक्षणिक वर्षापासून लागू करण्यात आली असून ही योजना शासकीय व अनुदानित महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना लागू करण्यात आली. सदरची योजना विनाअनुदानित महाविद्यालयात शासकीय कोटयातून प्रवेश घेतलेल्या इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना लागू करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. तसेच मा.सर्वोच्च न्यायालयाने टी.एम.ए.पै.फाँडेशन विरुध्द कर्नाटक शासन व इतर या प्रकरणी दिनांक ३१.१०.२००२ रोजी दिलेल्या निकालपत्रामध्ये व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या संस्थांना त्यांच्या महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांकडून आकारावयाचे शैक्षणिक शुल्क निश्चित करण्याचे अधिकार संबंधीत खाजगी संस्थांना प्राप्त झाले आहेत. त्यामुळे सन २००३-२००४ पासून मुक्त जागा व मुल्याधारित जागा अशी विभागणी असणारी संकल्पना अस्तित्वात राहीली नाही. मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने सन २००३-२००४ या शैक्षणिक वर्षापासून विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे शिक्षण शुल्क ठरविण्यासाठी मा.उच्च न्यायालयाचे निवृत्त न्यायाधीश अध्यक्ष असलेल्या शिक्षण शुल्क समितीची उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या दिनांक २४.९.२००३ च्या आदेशान्वये स्थापना करण्यात आली आहे. राज्यातील विनाअनुदानित व कायम विना अनुदानित व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे शिक्षण शुल्क सदर समितीमार्फत निश्चित करण्यात येते. आरोग्य विज्ञान अभ्यासक्रमासाठी सन २००३-२००४ या वर्षापासून खाजगी महाविद्यालयात शासकीय कोटयातून प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क समितीने प्रमाणित केलेल्या दरानुसार शिक्षण शुल्काची प्रतिपुर्ती करण्यात यावी व इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना वेगवेगळया

Scanned by CamScanner

अभ्यासक्रमासाठी ठरविलेल्या विशिष्ट दराने शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती करण्यात यावी अभ्यासक्रमासाठी ठरविलेल्या विशिष्ट दराने शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती करण्यात यावी असा निर्णय घेण्यात आलेला आहे. त्यानुसार सन २००५-२००६ पर्यंत आरोग्य विज्ञान अभ्यास... खाजगी महाविद्यालयात शासकीय कोटयातून प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, ... मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क समितीने प्रमाणित केलेल्या दरानुसार इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना वेगवेगळया अभ्यासक्रमासाठी ठरविलेल्या विशिष्ट दराने शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती करण्यात आलेली आहे. खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमध्ये व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी शासकीय कोटयातून प्रवेश घेणाऱ्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काची प्रतिपूर्ती करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

<u>शासन निर्णय</u> :- शासन मान्यता प्राप्त विनाअनुदानित महाविद्यालयात व्यावसायिक पाठयक्रमाशी संलग्न अभ्यासक्रमाव्यतिरिक्त शिक्षण घेत असलेल्या इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना, राज्यातील शासकीय व अनुदानित महाविद्यालयात शिक्षण घेत असलेल्या इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शासन निर्णय दिनांक ०६/१०/२००३ अन्वये लागू केलेली शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क ही योजना सन २००६-०७ या वर्षापासून शासकीय दराने लागू करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच राज्यातील खाजगी मान्यताप्राप्त विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमध्ये व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी (बी.एड व डी एड् कोर्स वगळून) शासकीय कोटयातून सन २००६-२००७ या वर्षी प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्ग जातीच्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क समिती, प्राधिकरण किंवा परिषदेने निर्धारित केलेल्या दराप्रमाणे शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क व इतर शुल्काची प्रतिपूर्ती करण्यास तसेच इतर मागासप्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना प्रस्तावित शैक्षणिक शुल्क, परिक्षा शुल्क व इतर शुल्काच्या ५०% दराने प्रतिपूर्ती करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. हे आदेश खाजगी मान्यताप्राप्त विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमध्ये पुढील व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी व्यवस्थापन कोटयातील प्रवेश वगळून सन २००६-२००७ या वर्षी प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागासवर्गीय जातीच्या विद्यार्थ्यांना ते त्यांचा अभ्यासक्रम पूर्ण करेपर्यंत लागू राहतील.

अ) आरोग्य विज्ञान पदवी अभ्यासक्रम (वैद्यकीय, दंत, होमिओपॅथी, युनानी, आयुर्वेद भौतिकोपचार,व्यवसायोपचार व नर्सिंग)

ब) उच्च व तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत असणारे

पदविका	पदवी	पदव्युत्तर पदवी
अभियांत्रिकी	अभियांत्रिकी	एम.बी.ए.
औषधनिर्माण शास्त्र	औषधनिर्माण शास्त्र	एम.सी.ए.
एच.एम.टी.सी.	एच.एम.टी.सी.	--
--	वास्तुशास्त्र	--

क) कृषी, पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागांतर्गत पदविका, पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रम तसेच बी.एस.सी. (जैवतंत्रज्ञान)

Scanned by CamScanner

शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्तीचे सदर धोरण हे सन २००६-२००७ या शैक्षणिक वर्षापासून लागू

...

ही योजना अभिमत विद्यापीठात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना लागू राहणार नाही. त्याचप्रमाणे ही सवलत अनुत्तीर्ण होणाऱ्या विद्यार्थ्यांना लागू रहाणार नाही.

यासाठी होणारा खर्च "२२२५-अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण-०३ मागासवर्गीयांचे कल्याण, २७७, शिक्षण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना राज्य योजनांतर्गत योजना (०२) (१७) राज्यातील इतर मागासवर्ग विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने (२२२५-३२३-३) ३४ शिष्यवृत्ती/विद्यावेतन मागणी क्रमांक एन-३." या प्रधान शिर्षाखाली सन २००६-०७ या आर्थिक वर्षासाठी मंजूर करण्यात आलेल्या व शासन ज्ञापन, वित्त विभाग क्र. आकनि-११.०७/१३३/अर्थसंकल्प-५, दि. १२/०३/२००७ व आकस्मिक निधी संकेतांक क्र. ८०००-२३४९ अन्वये मंजूर झालेल्या रु. १२.०० कोटी या आकस्मिकता निधीद्वारे प्राप्त झालेल्या रकमेतून केवळ त्या मर्यादेत भागविण्यात यावा.

"आकस्मिक निधीद्वारे प्राप्त झालेल्या रकमेतून खर्च करताना संचालक, वि.जा.भ.ज. इ.मा.व. पुणे यांनी वित्त विभाग, परिपत्रक क्र.सीएनएफ १०८३/१४०/अर्थसंकल्प ३, दि. २६ एप्रिल, १९८३ व ज्ञापन परिपत्रक वित्त विभाग, क्र. सीएनएफ १०८६/१५३/अर्थसंकल्प ३. दि. २८ ऑगस्ट, १९८३ द्वारे दिलेल्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे."

६. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ६२३५/प्रसनिवि दिनांक ०३/०३/२००७ व वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ११६/०७/व्यय-१४ दिनांक ०७/०३/२००७ अन्वये दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध केला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २००७०३१३१०३७३५००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रमेश म. उबाळे) २४/३/०७

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति-

मा.राज्यपाल यांचे सचिव

मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव

मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा.मंत्री, सा.न्या. यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री शालेय शिक्षण व क्रीडा यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री कृषी व पदुम यांचे खाजगी सचिव

मा.राज्यमंत्री, (विमुक्त जाती, भटक्या जमाती) यांचे खाजगी सचिव

Scanned by CamScanner

राज्यातील शासन मान्यताप्राप्त खाजगी
विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित
संस्थांमधील व्यावसायिक अभ्यासक्रमामध्ये प्रवेश
घेणाऱ्या अनुसूचित जाती विमुक्त जाती भटक्या
जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास
प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काच्या
प्रतिपूर्तीबाबत.............

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक - इबीसी-२०११/प्र.क्र.१६४/शिक्षण -१
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : १० मार्च, २०१२

संदर्भ : शासन निर्णय क्रमांक - इबीसी-२०११/प्र.क्र.१६४/शिक्षण -१, दिनांक - ३/२/२०१२.

[illegible] संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, वैद्यकिय शिक्षण व [illegible] कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागांच्या अधिपत्याखालील [illegible] विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थेतील व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी सर्व [illegible] अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना प्रतिपूर्ती करण्याचा शासनाने निर्णय घेतलेला आहे.

परंतु शासन निर्णयाच्या अनुषंगाने अंमलबजावणी करताना क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांमध्ये संभ्रम निर्माण झाल्यामुळे सदरहू शासन निर्णयाच्या अनुषंगाने परिपत्रकान्वये खालीलप्रमाणे स्पष्टीकरण करण्यात येत आहे :-

(१) शासन निर्णय क्रमांक इबीसी-२०११/प्र.क्र.१६४/शिक्षण-१ दि. ३ फेब्रुवारी, २०१२ च्या परिच्छेद क्रमांक ११ प्रमाणे यापूर्वीचे सर्व शासन निर्णय अधिक्रमीत करण्यात येत आहे अशी तरतूद आहे. मात्र काही क्षेत्रिय अधिकारी याचा अर्थ असा काढत आहेत की, दुसऱ्या, तिसऱ्या तथा अंतीम वर्षी शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क /परिक्षा शुल्क प्रतिपूर्ती योजनेचा लाभ देता येणार नाही. त्या बाबतीत असे स्पष्ट करण्यात येते की, यापूर्वी ज्या विद्यार्थ्यांनी दि. ३ फेब्रुवारी, २०१२ च्या परिपत्रकात नमूद अभ्यासक्रमामध्ये प्रवेश

Scanned by CamScanner

[illegible] किंवा अंतीम वर्षात आहेत त्यांना [illegible] शुल्क/परीक्षा [illegible] घेतलेला आहे व जे अद्या दुसऱ्या, तिसऱ्या [illegible] प्रतिपूर्ती योजनेचा लाभ अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यंत अनुज्ञेय राहील.

२) सदर प्रतिपूर्ती महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, वैद्यकिय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, कृषि, पशुसंवर्धन, मत्स्यव्यवसाय व दुग्धव्यवसाय विभागाच्या अधिपत्याखालील [illegible] विनाअनुदानित व कायम विना अनुदानित शिक्षण संस्थामधील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक अभ्यासक्रमाची शिक्षण शुल्क / परीक्षाशुल्काची प्रतिपूर्ती अनुज्ञेय राहील.

३) कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागातील असलेल्या अभ्यासक्रमापैकी दुग्धव्यवसाय विकास (पदविका) हा अभ्यासक्रम [illegible].

४) [illegible] शासनाकडील [illegible] व [illegible] अभ्यासक्रमाच्या प्रतिपूर्तीसाठी पूर्वीचेच आदेश लागु राहील. (सदर अभ्यासक्रमाची प्रतिपूर्ती राज्य शासनाच्या शालेय शिक्षण विभागाने निश्चित केलेल्या दराप्रमाणे अनुज्ञेय राहील.)

५) शासन निर्णय क्रमांक-इबीसी-२०११/प्र.क्र.४/मावक-४, दि.३/८/२०११ अन्वये [illegible] आर्थिकदृष्ट्या [illegible] नवबौद्ध विद्यार्थ्यांना भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेत केंद्र शासनाने त्यांच्या दि. ३१ [illegible] २०१० [illegible] [illegible] [illegible] अनुसूचित जाती व नवबौद्ध प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना [illegible] सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती, शिक्षण फी व परीक्षा फी लागू आहे. उपरोक्त योजना ह्या अनुसूचित जाती /नवबौद्ध विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे उत्पन्न रु. २.०० लाखाच्या मर्यादेत आहे त्यांनाच लागू राहील. सदर योजनेमधील वेगवेगळे अभ्यासक्रम व त्यांचे गट (ग्रुप) [illegible] व परीक्षा [illegible] इत्यादी बाबी ह्या केंद्र शासनाचे मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्तीच्या परिपत्रकानुसार लागू राहील.

६) केंद्र शासनाचे सामाजिक न्याय व अधिकारीता विभाग, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्रमांक-११०१४/२९/२००६ बीसी-२, दि.१९/८/२०११ अन्वये इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना दि. १/७/२०१० पासून गट अ ते ड अभ्यास गटांना सुधारित दराने शिष्यवृत्ती मंजूर केली आहे व उत्पन्न मर्यादा रु. १.०० लक्ष इतकी करण्यात आली आहे. तथापि, राज्य शासनाने अद्याप सुधारित दरास मान्यता दिलेली नाही त्यामुळे सद्यस्थितीत विजाभज, विमाप्र, इमाव विद्यार्थ्यांना जुन्या दरानेच शिष्यवृत्ती अदा करण्यात यावी.

Scanned by CamScanner

७) सर्व क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांनी भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत अभ्यासक्रमालाही शिष्यवृत्ती, शिक्षण फी व परिक्षा फी ची प्रतिपूर्ती केंद्र शासनाच्या योजनेप्रमाणे व केंद्र शासनाच्या परिपत्रकानुसार करावी. तसेच भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेसाठी अभ्यासक्रम व त्यांचे गट शिष्यवृत्तीचे व परिक्षा फी/शिक्षण फी इत्यादींचे दर, इत्यादी बाबी केंद्र शासनाच्या मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेप्रमाणे लागु राहील.

८) राज्य शासनाच्या शिक्षण फी/परिक्षा फी प्रतीपूर्ती योजनेतंर्गत मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना जातीच्या वैधता प्रमाणपत्राची आवश्यकता पूर्वीप्रमाणेच राहील.

९) राज्यातील शासन मान्यताप्राप्त खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित संस्थांमधील व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी (डी.एड ,व बी.एड. अभ्यासक्रम वगळुन) शिष्यवृत्ती, परिक्षा फी शिक्षण फी यांची प्रतिपूर्ती खालीलप्रमाणे राहील :-

अ.क्र.	प्रवर्ग	भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्तीची उत्पन्न मर्यादा	भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती धारकांसाठी		राज्य सरकारच्या शिक्षण फी व परिक्षा फी प्रतिपूर्ती योजनेसाठी उत्पन्न मर्यादा	राज्य शासनाच्या शिक्षण फी व परिक्षा फी प्रतिपूर्ती योजनेचे दर
			निर्वाह भत्ता दर (Maintanance Allowance)	शिक्षण फी व परिक्षा फी चे प्रतिपूर्ती दर		
१	२	३	४	५	६	७
१	अनुसूचित जाती व नवबौध्द	रु.२.०० लक्षपर्यंत	१००%	१००%	रु.२.०० लाखाचे पुढे सर्व (उत्पन्न मर्यादा नाही)	१००%
२	विजाभज	रु.१.०० लक्षपर्यंत	१००%	१००%	रु.१.०० लक्ष ते क्रिमीलेअर मर्यादेत (सध्या रु.४.५ लाख)	१००%

Scanned by CamScanner

अ. क्र.	प्रवर्ग	भारत सरकार मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्तीची उत्पन्न मर्यादा	भारत सरकार मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती धारकांसाठी		राज्य सरकारच्या शिक्षण फी व परिक्षा फी प्रतिपूर्ती योजनेसाठी उत्पन्न मर्यादा	राज्य शासनाच्या शिक्षण फी व परिक्षा फी प्रतिपूर्ती योजनेचे दर
			निर्वाह भत्ता दर (Maintanance Allowance)	शिक्षण फी व परिक्षा फी चे प्रतिपूर्ती दर		
१	२	३	४	५	६	७
३	वंजारी	रु.१.०० लक्षपर्यंत	१००%	१००%	रु.६.०० लाखांचे क्रिमीलेयर मर्यादेत (पूर्वी रु.४.५ लाख)	१००%
४	इमाव	रु.१.०० लक्षपर्यंत	१००%	५०%	रु.६.०० लाखांचे क्रिमीलेयर मर्यादेत (पूर्वी रु.४.५ लाख)	५०%

वरील मार्गदर्शक सूचना विचारात घेवून, भारत सरकार मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत तसेच राज्य सरकारच्या शिक्षण फी व परिक्षा फी प्रतिपूर्ती योजनेंतर्गत मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती निर्वाह भत्ता, शिक्षण फी व परिक्षा फी चे वाटप करण्यात यावे.

(स्वाक्षरी)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा.मंत्री, सा.न्या. यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य विभाग,मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री,उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,मंत्रालय,मुंबई यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री,शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग,मंत्रालय,मुंबई यांचे खाजगी सचिव

मा.मंत्री,कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय,मुंबई यांचे खाजगी सचिव

मा.राज्यमंत्री,सा.न्या.यांचे खाजगी सचिव

मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे स्वीय सहाय्यक

प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

Scanned by CamScanner

विमुक्त जाती भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्ग मधील उन्नत व प्रगत व्यक्ती/गट या करिता नॉन क्रिमीलेयर साठी असलेली उत्पन्न मर्यादा वाढविणे बाबत.

महाराष्ट्र शासन

विजाभज इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : सीबीसी-१०/२००८/प्र.क्र.६९७/विजाभज-१

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय विस्तार भवन,मुंबई-४४०००३२

दिनांक: १६ डिसेंबर २०१७

वाचा :-

१) शासन निर्णय क्रमांक : सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक: सीबीसी-१०/२००८/प्र.क्र.६९७/मावक -५दि.१३त जानेवारी,२००९

२) शासन निर्णय क्रमांक: सामाजिक न्याय व विशेष सहय्यक विभाग, क्रमाक :सी.बी.सी-१०/२००८/प्र.क्र.६९७/मावक-५ दि.५दि.२४जून,२०१३

३) शासन निर्णय क्रमांक: मिनीस्ट्री ऑफ पर्सोनल, पब्लिक ग्रीव्हन्सेस अँड पेंन्शस,डिपार्टमेंन्ट ऑफ पर्सोनेल अॅन्ड ट्रेनिग भारत सरकार यांचे ऑफिस मेमोरेन्डम क्रमाक ३६.३३/१/२०१३ इएसटी (आरईस), दिनांक१३/९/२०१७

प्रस्तावना : -

महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा अुनसूचित जाती, जमाती ,निरधि सूचित जमाती, (वि. जा) भटक्या जमाती, विशेष मागासप्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्या साठी आरक्षण अधिनियम २००१(सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र.८) अन्वये महाराष्ट्र राज्यातील विमुक्त जाती,भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्ग मधिल उन्नत व प्रगत व्यक्ती/गट वगळून आरक्षणाचे फायदे लागू करण्यात आलेले आहेत.उच्च व उन्नत व्यक्ती/गटासाठी राज्य शासनाने उपरोक्त वाचा येथील क्रमांक १ येथील शासन निर्णय दिनांक १३ जानेवारी,२००९ अन्वये कैाटुंबिक उत्पन्न मर्यादा, केंद्रशासनाच्या धर्तीवर रु.४.५० एवढी करण्यात आली होती. तसेच सदर शासन निर्णयान्वये केंद्र शासना कडून या पुढे ज्या-ज्या वेळी उत्पन्न मर्यादत वाढ केली जाईल तीच उत्पन्न मर्यादा यापुढे महाराष्ट्र राज्यातील आरक्षण सोई सवलती करिता उन्नत व प्रगत गट/व्यक्ती करिता लागू राहील असा निर्णय घेण्यात आला आहे. या अनुंषगाने केंद्र शासनाने केलेल्या उत्पन्न मर्यादत केलेल्या वाढीच्या अनुषंगाने उपरोक्त वाचा येथील क्रंमाक २ शासन निर्णयान्वये सदर उत्पन्न मर्यादा रुपये ४.५० लाख वरुन रुपये ६.०० एवढी वाढ केलेली आहे. आता केंद्रशासनाने त्याच्या उपरोक्त वाचा येथील क्रंमाक ३ येथील ऑफीस मेमोरेन्डम अन्वये ६.०० लाख उत्पन्न मर्यादेत वाढ करुन सदर उत्पन्न मर्यादा रुपये ८.००लाख इतकी केली आहे. सदर उत्पन्न मर्यादेत केलेली वाढ राज्यातील विमुक्त जाती भटक्या जमाती, विशेष मागासप्रवर्ग,इतर मागासवर्ग या मधील उन्नत व प्रगत व्यक्ती/ गट वगळून आरक्षणाचे फायदे देण्यासाठी लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती...

Scanned by CamScanner

शासन निर्णय :-

राज्यातील विमुक्त जाती, भटक्या जमाती,विशेष मागासप्रवर्ग या मधील उन्नत व प्रगत व्यक्ती/गट या करिता नॉनक्रिमीलेयरसाठी असलेली उत्पन्न मर्यादाही रु ६.०० लक्ष वरुन रुपये ८.००लक्ष इतकी वाढ करण्यास या द्वारे शासन मान्यता देण्यात येत आहे. ज्याचे उत्पन्न मागील सलग तीन आर्थिक वर्षामध्ये प्रत्येक वर्षी रुपये ८.०० लाखापेक्षा जास्त आहे. अशाना आरक्षणाचा लाभ मिळणार नाही .

२) तसेच केंद्र शासनाने इतर मागास प्रवर्गामधील उन्नत व प्रगत व्यक्ती/गट वगळून आरक्षणाचे फायदे देण्यासाठी दिनांक १३/०९/२०१७ ऑफीस मेमोरन्डम नुसार उत्पन्न मर्यादेत वाढ करुन ती रुपये ८.००लाख वार्षिक करण्यात आलेली आहे.(सदर ऑफीस मेमोरन्डमची प्रत केंद्र शासनाच्या मिनिस्ट्रीऑफ मिनिस्ट्री ऑफ पर्सोनेल पब्लिक ग्रीव्हन्सेस ॲंड पेन्शस, डिपार्टमेन्ट ऑफ पर्सोनल ॲन्ड ट्रेनिग भारत सरकार च्या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे).केंद्र शासनाने अखत्यारीतील आरक्षण व सेवा विषयक लाभासाठी केंद्र शासनाने महाराष्ट्राशी संबधित जी इतर मागासवर्गीयांची यादी निशिचीत केलेली आहे त्यांना रु.८.०० लाख एवढी वार्षिक उत्पन्न मर्यादा लागू राहील.

३) सदर आदेश दिनांक १ सप्टेंबर, २०१७ पासून अमंलात राहतील.

४) सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक:१९३/२०१७/व्यय-१४,दि ३०/११/२०१७ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

५) सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक क्र. २०१७१२१६१५१०४२५०२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Bhaurao Raghunath Gavit

(भा. र. गावित)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव
३. मा.मंत्री, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय,मुंबई
४. मा.राज्यमंत्री, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा.मुख्य सचिव यांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई

Scanned by CamScanner

व्यावसायिक अभ्यासक्रमास प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक (EWS), सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्ग (SEBC) तसेच, इतर मागास वर्ग (OBC) या प्रवर्गातील मुलींना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के ऐवजी १०० टक्के लाभ मंजूर करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
शासन निर्णय क्र.शिष्यवृ-२०२४/प्र.क्र.१०५/तांशि-४
मंत्रालय विस्तार इमारत, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०००३२.
दिनांक: ०८ जुलै, २०२४.

संदर्भ: १) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक टीईएम-२०१५/प्र.क्र.२१९/ तांशि-४, दि.३१.०३.२०१६.

२) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्र. इबीसी २०१६/ प्र.क्र.२२१/शिक्षण -१, दि.३१.०३. २०१६

३) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.३३२/ तांशि-४, दि.०७.१०.२०१७.

४) महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.अनाथ-२०२२/प्र.क्र.१२२/का-०३, दि.०६.०४.२०२३

प्रस्तावना : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग व कृषि व पशु संवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग या विभागांच्या अधिपत्त्याखालील शैक्षणिक संस्थांद्वारे राबविल्या जाणाऱ्या व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे प्रवेश घेणाऱ्या इतर मागास प्रवर्ग (OBC), आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक (EWS) आणि सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग (SEBC) या प्रवर्गातील वार्षिक कौटुंबिक उत्पन्न रु.८.०० लाखापेक्षा कमी असलेल्या पात्र विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के लाभ देण्यात येतो.

व्यावसायिक शिक्षणामध्ये मुलींचे प्रमाण ३६ टक्के इतके मर्यादित आहे. नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार (NEP) व्यावसायिक शिक्षणातील मुलींचे प्रमाण वाढविण्याच्या दृष्टीने व मुलींना समप्रमाणात शिक्षणाच्या व्यापक संधी प्राप्त व्हाव्या, तसेच महिला सक्षमीकरणांतर्गत आर्थिक पाठबळाअभावी व्यावसायिक अभ्यासक्रमांचे शिक्षण घेण्यापासून मुली वंचित राहू नयेत, ही बाब विचारात घेऊन राज्य मंत्रिमंडळाच्या दि.०५.०७.२०२४ रोजी झालेल्या बैठकीतील विचारविनिमयाअंती पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय -: राज्यातील शासकीय महाविद्यालये, शासन अनुदानित अशासकीय महाविद्यालये, अंशत: अनुदानित (टप्पा अनुदान) व कायम विनाअनुदानित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने / सार्वजनिक विद्यापीठे, शासकीय अभिमत विद्यापीठे (खाजगी अभिमत विद्यापीठे / स्वयं अर्थसहाय्यित विद्यापीठे वगळून) व सार्वजनिक विद्यापीठांतर्गत येणाऱ्या उपकेंद्रामधील मान्यताप्राप्त व्यावसायिक अभ्यासक्रमांस,

शासनाच्या सक्षम प्राधिकरणामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (Centralized Admission Process-CAP) (व्यवस्थापन कोट्यातील व संस्थास्तरावरील प्रवेश वगळून) प्रवेशित विद्यार्थ्यांपैकी, ज्या मुलींच्या कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न रु.८.०० लाख किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील, इतर मागास प्रवर्गातील, सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील नवीन प्रवेशित तसेच पूर्वीपासून प्रवेशित असलेल्या (अर्जाचे नुतनीकरण केलेल्या) मुलींना, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास आणि मत्स्यव्यवसाय विभाग व इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग या विभागांकडून सध्या देण्यात येणाऱ्या शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के लाभा ऐवजी १०० टक्के लाभ देण्यास शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून शासन मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच, यासाठी येणाऱ्या रु.९०६.०५ कोटी एवढ्या अतिरिक्त आर्थिक भारास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. वरीलप्रमाणे शैक्षणिक शुल्क व परीक्षा शुल्क यामध्ये १०० टक्के सवलत देण्याच्या योजनेचा लाभ, कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न रु.८.०० लाख किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी नवीन प्रवेशित तसेच पूर्वीपासून प्रवेशित असलेल्या (अर्जाचे नुतनीकरण केलेल्या), महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय दि.०६.०४.२०२३ मध्ये नमूद केलेल्या "संस्थात्मक" व "संस्थाबाह्य" या वर्गवारीमध्ये समाविष्ट होणाऱ्या अनाथ मुले व मुली यांनासुध्दा अनुज्ञेय करण्यात येत आहे.

३. सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांकडून आर्थिक तरतूदी सुधारीत करुन, सदर योजनेचा निधी हा संबंधित प्रशासकीय विभागांच्या लेखाशिर्षांतर्गत अर्थसंकल्पित करण्यात यावा. तसेच, शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क लाभाच्या अंमलबजावणीकरिता सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांनी आवश्यकतेनुसार स्वतंत्र आदेश निर्गमित करावे.

४. मराठा आरक्षण व सुविधा मंत्रिमंडळ उपसमितीच्या निर्णयानुसार ईडब्ल्यूएस प्रवर्गास इतर मागास प्रवर्गाप्रमाणे उत्पन्न मर्यादेचे निकष एकसमान करण्याबाबत सामान्य प्रशासन विभागाने प्रस्तावित केल्यानुसार उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या दि.०७.१०.२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयामध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे:-

अ) ईडब्ल्यूएस आरक्षणातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी, राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत लाभ अनुज्ञेय करतांना, ईडब्ल्यूएस प्रमाणपत्रा ऐवजी आई व वडील (दोन्ही पालकांचे) एकत्रित उत्पन्नावर आधारीत सक्षम प्राधिकारी यांनी दिलेले उत्पन्न प्रमाणपत्र अनुज्ञेय करण्यात येत आहे. तथापि, जे विद्यार्थी नोकरीत असतील, त्यांच्या आई-वडील यांच्या उत्पन्नासोबत विद्यार्थ्यांचे उत्पन्न, उत्पन्न प्रमाणपत्रासाठी विचारात घेण्यात यावे.

आ) ईडब्ल्यूएस आरक्षणातून शैक्षणिक प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यास, राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेचा लाभ प्रथम वर्षाकरीता मिळाल्यानंतर ही सवलत त्याचा अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यंत अनुज्ञेय राहील. अशा विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या वर्षापासून दरवर्षी उत्पन्न प्रमाणपत्र सादर करण्याची आवश्यकता राहणार नाही.

५. उत्पन्न प्रमाणपत्राबाबतच्या उपरोक्त तरतुदी, "संस्थात्मक" व "संस्थाबाह्य" या वर्गवारीमध्ये समाविष्ट होणाऱ्या अनाथ मुले व मुली यांनासुध्दा अनुज्ञेय करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

६. संबंधित प्रशासकीय विभागांनी वरीलप्रमाणे त्यांच्या शासन निर्णयांमध्ये सुधारणा करावी. याव्यतिरिक्त योजनेच्या अन्य अटी-शर्ती व कार्यपध्दती कायम राहतील.

७. सदर शासन निर्णय हा दि.०५.०७.२०२४ रोजीच्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(सतीश तिडके)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.उप मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, विधानमंडळ, मुंबई
५. मा.सभापती/उप सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई
६. मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे विशेष कार्य अधिकारी
७. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
८. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
९. सर्व सन्माननीय विधानपरिषद व विधानसभा सदस्य
१०. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
११. सर्व प्रशासनिक विभागाचे अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१२. कुलगुरु, सर्व विद्यापीठे
१३. संचालक, माहिती तंत्रज्ञान, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
१४. आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
१५. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
१६. संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे
१७. आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे
१८. आयुक्त, राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा तथा सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, ८ वा मजला, न्यु एक्सलसिअर इमारत, ए.के.नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००१
१९. सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ८ वा मजला, न्यु एक्सलसिअर इमारत, ए.के.नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००१
२०. सचिव, शुल्क नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ३०५, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९,खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग,वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१
२१. सर्व जिल्हाधिकारी
२२. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२३. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२४. संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२५. आयुक्त, कृषी, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२६. आयुक्त, दुग्ध व्यवसाय विकास, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

२७. आयुक्त, मत्स्य व्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२८. संचालक, पशु संवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२९. कुलगुरु, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, ता.माणगांव, जि.रायगड
३०. कुलगुरु,महाराष्ट्र राज्य आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक
३१. संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळ, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९, खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग,वांद्रे (पूर्व), मुंबई ४०००५१
३२. सहसंचालक, तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालये (सर्व), (संचालक, तंत्र शिक्षण यांच्यामार्फत)
३३. सहसंचालक, उच्च शिक्षण, विभागीय कार्यालये (सर्व)
३४. महासंचालक,माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई (प्रसिध्दीसाठी)
३५. महालेखापाल - १ / २ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर
३६. महालेखापाल - १ / २ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर
३७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
३८. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
३९. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
४०. सर्व संबंधित मा.मंत्री/मा.राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहायक
४१. उप सचिव (मशि/विशि/अर्थसंकल्प), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४२. सर्वसंबंधित कार्यासने (तांशि-३/विशि-३/मशि-२/मशि-४/तांशि-५/तांशि-६/साशि-१), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४३. निवडनस्ती/तांशि-४.

व्यावसायिक अभ्यासक्रमास प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक (EWS), सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्ग (SEBC) तसेच, इतर मागास वर्ग (OBC) या प्रवर्गातील मुलींना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के ऐवजी १०० टक्के लाभ मंजूर करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,

शासन निर्णय क्र.शिष्यवृ-२०२४/प्र.क्र.१०५/तांशि-४

मंत्रालय विस्तार इमारत, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई-४०००३२.
दिनांक: ०८ जुलै, २०२४.

संदर्भ: १) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक टीईएम-२०१५/प्र.क्र.२१९/ तांशि-४, दि.३१.०३.२०१६.

२) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्र. इबीसी २०१६/ प्र.क्र.२२१/शिक्षण -१, दि.३१.०३. २०१६

३) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.३३२/ तांशि-४, दि.०७.१०.२०१७.

४) महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.अनाथ-२०२२/प्र.क्र.१२२/का-०३, दि.०६.०४.२०२३

प्रस्तावना : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग व कृषि व पशु संवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग या विभागांच्या अधिपत्त्याखालील शैक्षणिक संस्थांद्वारे राबविल्या जाणाऱ्या व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे प्रवेश घेणाऱ्या इतर मागास प्रवर्ग (OBC), आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक (EWS) आणि सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग (SEBC) या प्रवर्गातील वार्षिक कौटुंबिक उत्पन्न रु.८.०० लाखापेक्षा कमी असलेल्या पात्र विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के लाभ देण्यात येतो.

व्यावसायिक शिक्षणामध्ये मुलींचे प्रमाण ३६ टक्के इतके मर्यादित आहे. नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार (NEP) व्यावसायिक शिक्षणातील मुलींचे प्रमाण वाढविण्याच्या दृष्टीने व मुलींना समप्रमाणात शिक्षणाच्या व्यापक संधी प्राप्त व्हाव्या, तसेच महिला सक्षमीकरणांतर्गत आर्थिक पाठबळाअभावी व्यावसायिक अभ्यासक्रमांचे शिक्षण घेण्यापासून मुली वंचित राहू नयेत, ही बाब विचारात घेऊन राज्य मंत्रिमंडळाच्या दि.०५.०७.२०२४ रोजी झालेल्या बैठकीतील विचारविनिमयाअंती पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय -: राज्यातील शासकीय महाविद्यालये, शासन अनुदानित अशासकीय महाविद्यालये, अंशत: अनुदानित (टप्पा अनुदान) व कायम विनाअनुदानित महाविद्यालये / तंत्रनिकेतने / सार्वजनिक विद्यापीठे, शासकीय अभिमत विद्यापीठे (खाजगी अभिमत विद्यापीठे / स्वयं अर्थसहाय्यित विद्यापीठे वगळून) व सार्वजनिक विद्यापीठांतर्गत येणाऱ्या उपकेंद्रामधील मान्यताप्राप्त व्यावसायिक अभ्यासक्रमांस, शासनाच्या सक्षम प्राधिकरणामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या केंद्रीभूत प्रवेश प्रक्रियेद्वारे (Centralized

Admission Process-CAP) (व्यवस्थापन कोट्यातील व संस्थास्तरावरील प्रवेश वगळून) प्रवेशित विद्यार्थ्यापैकी, ज्या मुलींच्या कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न रु.८.०० लाख किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील, इतर मागास प्रवर्गातील, सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील नवीन प्रवेशित तसेच पूर्वीपासून प्रवेशित असलेल्या (अर्जाचे नुतनीकरण केलेल्या) मुलींना, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास आणि मत्स्यव्यवसाय विभाग व इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग या विभागांकडून सध्या देण्यात येणाऱ्या शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्काच्या ५० टक्के लाभा ऐवजी १०० टक्के लाभ देण्यास शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून शासन मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच, यासाठी येणाऱ्या रु.९०६.०५ कोटी एवढ्या अतिरिक्त आर्थिक भारास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. वरीलप्रमाणे शैक्षणिक शुल्क व परीक्षा शुल्क यामध्ये १०० टक्के सवलत देण्याच्या योजनेचा लाभ, कुटूंबाचे वार्षिक उत्पन्न रु.८.०० लाख किंवा त्यापेक्षा कमी आहे, अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी नवीन प्रवेशित तसेच पूर्वीपासून प्रवेशित असलेल्या (अर्जाचे नुतनीकरण केलेल्या), महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय दि.०६.०४.२०२३ मध्ये नमूद केलेल्या “संस्थात्मक” व “संस्थाबाह्य” या वर्गवारीमध्ये समाविष्ट होणाऱ्या अनाथ मुले व मुली यांनासुध्दा अनुज्ञेय करण्यात येत आहे.

३. सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांकडून आर्थिक तरतूदी सुधारीत करुन, सदर योजनेचा निधी हा संबंधित प्रशासकीय विभागांच्या लेखाशिर्षांतर्गत अर्थसंकल्पित करण्यात यावा. तसेच, शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क लाभाच्या अंमलबजावणीकरिता सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांनी आवश्यकतेनुसार स्वतंत्र आदेश निर्गमित करावे.

४. मराठा आरक्षण व सुविधा मंत्रिमंडळ उपसमितीच्या निर्णयानुसार ईडब्ल्यूएस प्रवर्गास इतर मागास प्रवर्गाप्रमाणे उत्पन्न मर्यादेचे निकष एकसमान करण्याबाबत सामान्य प्रशासन विभागाने प्रस्तावित केल्यानुसार उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या दि.०७.१०.२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयामध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे:-

अ) ईडब्ल्यूएस आरक्षणातून प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी, राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत लाभ अनुज्ञेय करतांना, ईडब्ल्यूएस प्रमाणपत्रा ऐवजी आई व वडील (दोन्ही पालकांचे) एकत्रित उत्पन्नावर आधारीत सक्षम प्राधिकारी यांनी दिलेले उत्पन्न प्रमाणपत्र अनुज्ञेय करण्यात येत आहे. तथापि, जे विद्यार्थी नोकरीत असतील, त्यांच्या आई-वडील यांच्या उत्पन्नासोबत विद्यार्थ्याचे उत्पन्न, उत्पन्न प्रमाणपत्रासाठी विचारात घेण्यात यावे.

आ) ईडब्ल्यूएस आरक्षणातून शैक्षणिक प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यास, राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजनेचा लाभ प्रथम वर्षाकरीता मिळाल्यानंतर ही सवलत त्याचा अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यंत अनुज्ञेय राहील. अशा विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या वर्षापासून दरवर्षी उत्पन्न प्रमाणपत्र सादर करण्याची आवश्यकता राहणार नाही.

५. उत्पन्न प्रमाणपत्राबाबतच्या उपरोक्त तरतुदी, “संस्थात्मक” व “संस्थाबाह्य” या वर्गवारीमध्ये समाविष्ट होणाऱ्या अनाथ मुले व मुली यांनासुध्दा अनुज्ञेय करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

६. संबंधित प्रशासकीय विभागांनी वरीलप्रमाणे त्यांच्या शासन निर्णयांमध्ये सुधारणा करावी. याव्यतिरिक्त योजनेच्या अन्य अटी-शर्ती व कार्यपध्दती कायम राहतील.

७. सदर शासन निर्णय हा दि.०५.०७.२०२४ रोजीच्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करुन देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२४०७०९१४२९३७४००८ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

SATISH JAGDERAO TIDKE

Digitally signed by SATISH JAGDERAO TIDKE
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT, 2.5.4.20=abbed596652773468508d937a99472988ebdda28db8c543b79abe527c99646f6, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=BEDB6CD16BD8FBD810E0A53F2B92CE7FD9AB37DD50427E28109CBB133F9887D3, cn=SATISH JAGDERAO TIDKE
Date: 2024.07.09 14:40:58 +05'30'

(सतीश तिडके)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.उप मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, विधानमंडळ, मुंबई
५. मा.सभापती/उप सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई
६. मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे विशेष कार्य अधिकारी
७. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
८. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
९. सर्व सन्माननीय विधानपरिषद व विधानसभा सदस्य
१०. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
११. सर्व प्रशासनिक विभागाचे अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१२. कुलगुरु, सर्व विद्यापीठे
१३. संचालक, माहिती तंत्रज्ञान, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
१४. आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
१५. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
१६. संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण संचालनालय, पुणे
१७. आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे
१८. आयुक्त, राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा तथा सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, ८ वा मजला, न्यु एक्सलसिअर इमारत, ए.के.नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००१
१९. सचिव, प्रवेश नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ८ वा मजला, न्यु एक्सलसिअर इमारत, ए.के.नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००१
२०. सचिव, शुल्क नियामक प्राधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, ३०५, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९,खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग,वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१

२१. सर्व जिल्हाधिकारी
२२. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२३. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२४. संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२५. आयुक्त, कृषी, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२६. आयुक्त, दुग्ध व्यवसाय विकास, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२७. आयुक्त, मत्स्य व्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२८. संचालक, पशु संवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२९. कुलगुरु, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, ता.मागणगांव, जि.रायगड
३०. कुलगुरु,महाराष्ट्र राज्य आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक
३१. संचालक, महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळ, शासकीय तंत्रनिकेतन इमारत, ४९, खेरवाडी, अलियावर जंग मार्ग,वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०००५१
३२. सहसंचालक, तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालये (सर्व), (संचालक, तंत्र शिक्षण यांच्यामार्फत)
३३. सहसंचालक, उच्च शिक्षण, विभागीय कार्यालये (सर्व)
३४. महासंचालक,माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई (प्रसिध्दीसाठी)
३५. महालेखापाल - १ / २ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर
३६. महालेखापाल - १ / २ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर
३७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
३८. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
३९. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
४०. सर्व संबंधित मा.मंत्री/मा.राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहायक
४१. उप सचिव (मशि/विशि/अर्थसंकल्प), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४२. सर्वसंबंधित कार्यासने (तांशि-३/विशि-३/मशि-२/मशि-४/तांशि-५/तांशि-६/साशि-१), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४३. निवडनस्ती/तांशि-४.